CELE MAI FRUMOASE POVEȘTI

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Crăiasa Zăpezii

CD AUDIO INCLUS

CELE MAI FRUMOASE POVEȘTI

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

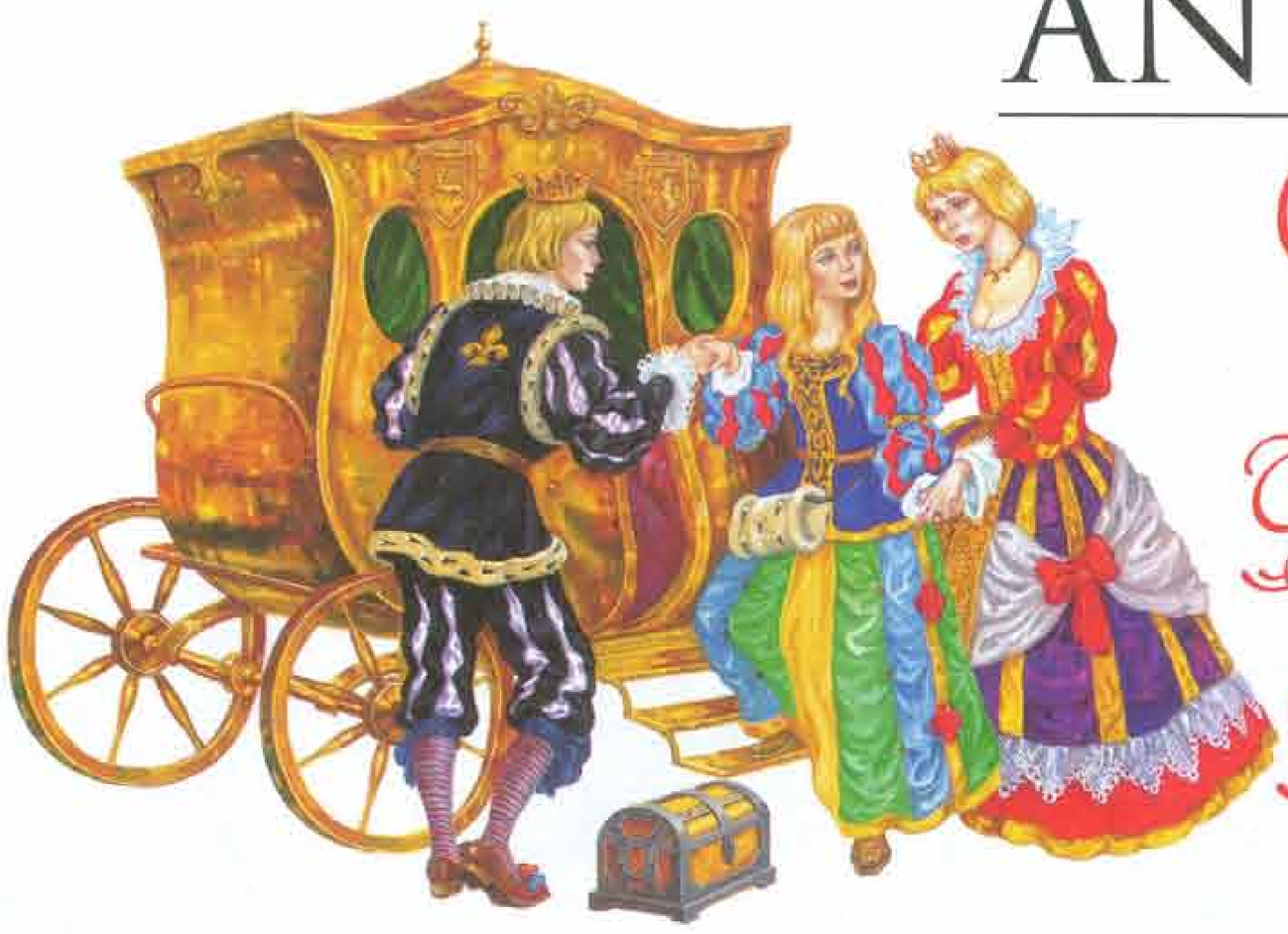

Crăiasa Zăpezii

Âmnarul

Rățușca cea urâtă

CD AUDIO INCLUS

JURNALUL NAȚIONAL

LITERA®

Crăiasa Zăpezii

ŞAPTE POVEŞTI ÎN UNA

ÎNTÂIA POVESTE,

despre o oglindă făcută cioburi

Aşadar, să începem! Când vom ajunge la capătul poveştii, vom şti mai multe decât acum despre un vrăjitor pus pe rele.

Cică trăia odată un vrăjitor hain la suflet precum diavolul. Şi vrăjitorul acela a făcut o oglindă în care tot ce era bun şi frumos se micşora până aproape că nu se vedea, în schimb tot ce era rău şi urât se mărea foarte tare şi părea şi mai urât. Cele mai frumoase privelişti în această oglindă parcă erau fiertură de spanac, iar cei mai buni dintre oameni erau pocitanii sau stăteau cu capul în jos, despărțit de corp, aşa că vrăjitorul se bucura şi râdea cu hohote de născocirea lui. Toți ucenicii de la şcoala sa de vrăjitorie – căci îşi făcuse una – povesteau peste tot despre oglindă ca despre o minunăție.

– Abia acum, ziceau ei, putem vedea lumea aşa cum este!

Şi au pornit în toate părțile cu oglinda şi în curând n-a mai rămas nicio țară, niciun om pe care să nu-i fi schimonosit oglinda. Într-o bună zi, s-au gândit ei să urce cu ea în cer.

S-au înălțat ei cât s-au înălțat, tot mai mult, şi, deodată, oglinda s-a strâmbat atât de rău, încât le-a alunecat din mâini, a căzut pe pământ

şi s-a făcut țăndări. Dar acum, miile şi milioanele de cioburi au pricinuit mai mult rău decât oglinda. Unele dintre ele, mici cât un fir de nisip, s-au împrăştiat peste tot şi au intrat în ochii multor oameni şi acolo au rămas. Cei cărora le intrau în ochi cioburile acelea vedeau totul pe dos sau băgau de seamă numai ceea ce era urât, pentru că fiecare ciob păstra puterile malefice pe care le avusese oglinda întreagă. Unii oameni s-au trezit cu cioburi în inimă, şi asta era cel mai rău: inima li s-a prefăcut deodată într-un sloi de gheață. Alte cioburi erau aşa de mari, încât ai fi putut să faci din ele geamuri, dar ferească Dumnezeu să te fi uitat la prietenii tăi cei mai buni prin geamurile acelea. Mai erau şi cioburi care s-au făcut ochelari, numai că era vai de cei care purtau asemenea ochelari cu gândul să vadă lucrurile mai bine.

Vrăjitorul râdea să-i plesnească burta, de parcă l-ar fi gâdilat cineva. Iar prin lume zburau încă multe cioburi. Dar să vedem ce s-a întâmplat mai departe!

A DOUA POVESTE,

despre un băiat şi o fetiță

Într-un oraş mare, în care sunt atâtea case şi atâția oameni încât n-au toți un locşor pentru grădină şi, de aceea, cei mai mulți trebuie să se mulțumească doar cu flori în glastre, trăiau doi copii sărmani, care aveau o grădiniță puțin mai mare decât un ghiveci.

Părinții lor locuiau în mansardele din două case învecinate. Acolo unde acoperişurile aproape că se uneau, pe sub streşini trecea un jgheab de scurgere a apei şi, cum ferestrele mansardelor în care locuiau cele două familii dădeau spre el, puteai să păşeşti dintr-o locuință în cealaltă.

Fiecare familie avea acolo câte o ladă mare de lemn în care creşteau legume şi trandafiri, câte unul în fiecare, înflorind frumos. Părinții s-au gândit să pună lăzile de-a curmezişul jgheaburilor, aşa că acum acestea ajungeau de la o fereastră la alta ca două straturi. Mazărea se lăsa peste marginea lor în ghirlande verzi, iar trandafirii înrămau ferestrele şi îşi împreunau rugii pe deasupra. Băiatul şi fetița coborau câteodată pe acoperiş şi se aşezau pe două scăunele la umbra trandafirilor. Şi aici se jucau de minune.

Iarna, geamurile înghețau de tot, aşa că petrecerea asta se termina. Dar copiii încălzeau pe sobă bănuți de aramă, îi lipeau de geamurile înghețate şi îndată apărea un cerculeț străveziu, şi prin fiecare se uita un ochi blând şi iscoditor: de la ferestrele lor priveau afară doi copii, Kay şi Gerda. Vara, făceau doar un pas ca să ajungă unul lângă celălalt, iarna însă, trebuiau să coboare şi să urce o mulțime de scări. Iar afară vântul învârtejea zăpada.

– Roiesc albinele cele albe! spunea bunica.

– Au şi ele regină? întreba băiatul, deoarece ştia că albinele adevărate au o regină.

– Au, răspundea bunica. O găseşti acolo unde e roiul mai des, e mai mare decât celelalte şi niciodată nu stă multă vreme pe pământ – întotdeauna îşi ia zborul către norii cei negri. Adeseori, noaptea, trece în zbor pe străzile oraşului şi se uită pe fereastră în casele oamenilor, şi atunci geamurile se acoperă cu flori de gheață.

– Da, da, am văzut! spuneau copiii şi erau convinşi că era adevărul adevărat.

– Crăiasa Zăpezii poate să vină şi aici? a întrebat odată fetiţa.

– Să-ncerce numai! a răspuns băiatul. O pun pe plita sobei şi se topeşte îndată!

Bunica l-a mângâiat pe creştet şi a început altă vorbă.

Seara, înainte de culcare, când era pe jumătate dezbrăcat, Kay s-a urcat pe scaunul de lângă fereastră şi s-a uitat prin cerculeţul de pe geam. Afară, fulgii de zăpadă dănţuiau prin aer; unul dintre ei, mai mare, a căzut pe marginea lădiţei cu flori şi a început să crească şi să tot crească până când s-a prefăcut într-o domniţă îmbrăcată cu o rochie albă, ţesută parcă din mii şi mii de steluţe de zăpadă. Era o făptură diafană, încântătoare. Zămislită din gheaţă, dintr-o gheaţă sclipitoare, părea totuşi o fiinţă vie! Ochii ei iscoditori străluceau ca două stele şi nu stăteau o clipă locului. A dat din cap şi a făcut semn cu mâna către fereastră. Băiatul s-a speriat şi a sărit jos de pe scaun; pentru o clipă, i s-a părut că pe lângă geam a trecut în zbor o pasăre mare.

A doua zi a fost senin şi ger, şi după aceea a început dezgheţul: a venit primăvara. Soarele strălucea, copacii au început să înverzească, rândunelele şi-au împletit cuiburi sub streaşină, ferestrele erau deschise vraişte şi copiii şedeau iar în grădiniţa lor de sus.

În vara aceea, trandafirii au înflorit ca niciodată. Copiii cântau, ţinându-se de mână, sărutau florile şi se uitau la cerul senin. Ce frumos e vara!

Într-o zi, ei se uitau într-o carte cu animale şi păsări; orologiul din turnul oraşului a bătut ora cinci.

– Au! ţipă deodată Kay. M-a împuns ceva în inimă! Şi mi-a intrat ceva în ochi!

Fetiţa l-a cuprins de după gât; băiatul a clipit, dar în ochii lui nu se vedea nimic.

– Mi se pare că a ieşit, zise el.

Dar nu ieşise nimic. Era de fapt un ciob mic din oglinda fermecată.

Bietul Kay! Inima lui avea să se prefacă acum într-un sloi de gheaţă! Durerea îi trecuse, dar ciobul rămăsese înfipt în inimă.

– De ce plângi? o întrebă el pe fetiţă. Nu mă doare deloc. Pfu, ce urâtă eşti când plângi! zise apoi băiatul. Trandafirul ăsta e mâncat de viermi. Iar celălalt e tare strâmb. Ce urâţi sunt trandafirii ăştia! Ca şi cutiile în care stau!

Şi a dat cu piciorul în lada de flori, rupând un trandafir.

– Ce faci? strigă fetița, dar el, când a văzut-o aşa speriată, a mai rupt un trandafir şi a zbughit-o pe fereastră în casă, lăsând-o pe biata Gerda singură.

De atunci, când fetița aducea cartea cu poze ca să se uite împreună la ea, el zicea că desenele sunt bune doar pentru nişte sugari; când bunica spunea o poveste, el se lega de fiecare cuvânt. Apoi... a ajuns până într-acolo încât se furişa în spatele ei, imitându-i mersul, îşi punea ochelarii ei şi o strâmba, şi toți râdeau. În scurtă vreme a ajuns să-şi imite toți vecinii, bătându-şi joc de ciudățeniile şi de cusururile fiecăruia. Lumea zicea:

– Ia te uită ce băiat isteț!

Dar toate astea se întâmplau numai din pricina cioburilor de oglindă care-i intraseră în ochi şi în inimă. Tot de aceea o necăjea şi o maimuțărea până şi pe drăguța Gerda, care îl iubea din toată inima.

Jocurile lui erau acum cu totul altfel decât înainte, deveniseră mai chibzuite. Odată, iarna, pe când ningea, el a luat o lupă mare, a întins poala paltonului, să prindă nişte fulgi, şi a spus:

– Uită-te prin sticla asta, Gerda!

Sub lupă fiecare fulg părea mult mai mare şi semăna cu o floare minunată sau cu o steluță în şase colțuri. Era foarte frumos.

– Vezi ce bine sunt făcute?! zise Kay. Sunt mult mai frumoase decât florile adevărate! N-au niciun cusur, sunt perfecte! Păcat numai că se topesc!

Peste câteva zile, Kay a venit cu nişte mănuşi groase în mâini şi cu o săniuță în spate şi i-a strigat Gerdei în fugă:

– Mi-au dat voie să mă duc la săniuş în piața mare, cu ceilalți băieți!

În piață se dădeau cu sania o mulțime de copii. Cei mai îndrăzneți îşi prindeau săniuța de câte o căruță cu lemne şi mergeau aşa o bucată de drum. Era minunat. În miezul forfotei, în piață a apărut o sanie mare, albă. În sanie şedea cineva înfofolit într-o blană albă şi cu o căciulă de asemenea albă pe cap. Sania a înconjurat de două ori piața. Kay şi-a prins iute săniuța de ea şi a fost tras din urmă. Sania cea mare aluneca tot mai repede şi mai repede, apoi a cotit pe o ulicioară. Vizitiul s-a întors şi i-a făcut un semn prietenesc lui Kay, ca şi cum l-ar fi cunoscut de când lumea.

Băiatul a încercat de câteva ori să-şi desprindă săniuța, dar cel care stătea în sanie îi tot făcea semn din cap, aşa că a mers mai departe.

Astfel au ajuns la porțile oraşului. Deodată, a început să ningă atât de tare, încât Kay nu-şi mai vedea nici mâna dacă o întindea înainte. Dădu să dezlege funia cu care se legase de sania cea mare, dar săniuța parcă era lipită de ea şi luneca mai departe ca vântul. Kay a început să strige, dar nimeni nu-l auzea. Ningea întruna şi sania aluneca tot mai iute, afundându-se în nămeți. Sălta din când în când de parcă ar fi trecut peste garduri şi peste şanțuri. Băiatul s-a speriat de moarte şi a încercat să spună o rugăciune, dar nu-şi aminti niciuna.

Fulgii cădeau tot mai mari şi mai mari, până au ajuns cât nişte păsări mari, albe. Deodată, acestea s-au dat într-o parte, sania cea mare s-a oprit şi vizitiul s-a ridicat. Era o tânără înaltă şi zveltă, strălucitor de albă, cu veşminte şi căciulă de nea. Era Crăiasa Zăpezii.

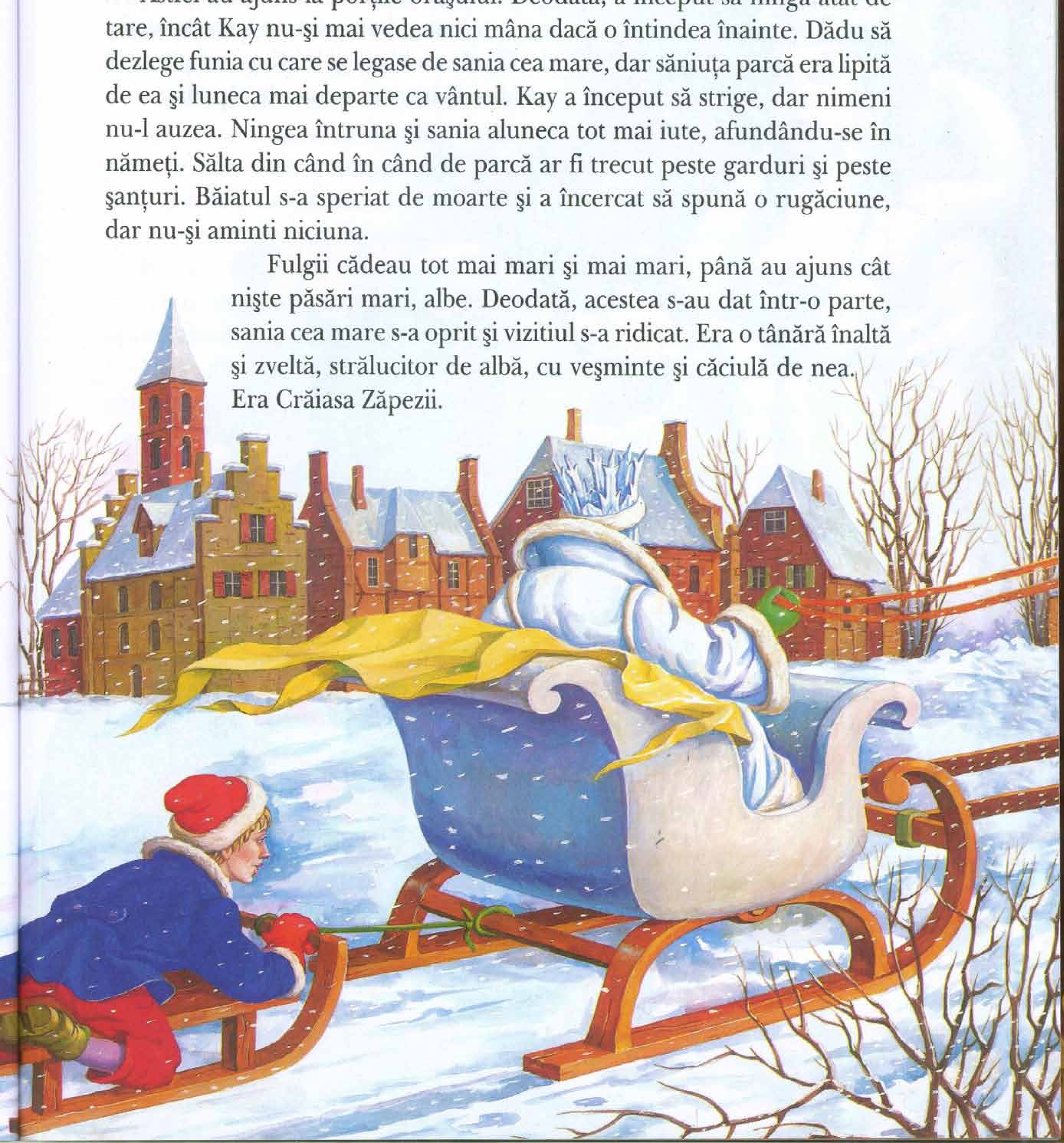

– Am ajuns cu bine! spuse ea. Dar tu văd că ai înghețat bocnă. Vino lângă mine, să te încălzeşti în blana mea de urs!

L-a luat şi l-a aşezat pe băiat în sanie, l-a învelit cu blana şi lui Kay i s-a părut că se afundă într-un troian de zăpadă.

– Tot ți-e frig? întrebă ea şi îl sărută pe frunte.

Sărutarea ei era mai rece decât gheața şi l-a pătruns până-n adâncul trupului, până-n inimă, care şi aşa era pe jumătate înghețată. O clipă a crezut că moare... Dar numai o clipă, căci îndată după aceea s-a simțit iar bine. Nu-i mai era frig.

– Săniuța mea! Să nu uiți de săniuța mea! strigă el.

Îşi aduse aminte de ea când o văzu prinsă pe spinarea uneia dintre păsările albe, care îi urmau în zbor. Crăiasa Zăpezii îl sărută din nou pe Kay, şi el uită de Gerda, de bunică-sa şi de toți cei de-acasă.

– Nu te mai sărut, i-a spus Crăiasa, dacă o mai fac, mori.

Kay s-a uitat la ea. Era atât de frumoasă! Nici nu-şi putea închipui o față mai cuminte şi mai drăgălaşă. Acum nu i se mai părea făcută din gheață, ca atunci când o văzuse pe fereastră făcându-i semn din cap.

Nu se mai temea deloc de ea şi i-a povestit că ştie să calculeze în gând, ba chiar cu fracții, ştie ce suprafață şi câți locuitori are țara, iar ea doar zâmbea şi nu spunea nimic. Şi atunci s-a gândit că într-adevăr ştie încă prea puțin.

Apoi, Crăiasa Zăpezii l-a îmbrățişat şi au zburat sus de tot, până la norii cei negri. Viscolul vuia şi gemea, de parcă ar fi cântat balade din vechime; au trecut în zbor peste păduri şi peste ape, peste mări şi peste țări; dedesubtul lor băteau vânturi reci, urlau lupii, sclipea zăpada; deasupra, zburau ciori negre care croncăneau prelung, iar sus de tot strălucea luna plină şi clară. Kay s-a uitat la lună întreaga noapte, iar în zori a adormit la picioarele Crăiesei Zăpezii.

A TREIA POVESTE,

despre grădina femeii care ştia să facă vrăji

Ce s-a întâmplat cu Gerda când Kay nu s-a mai întors? Şi unde s-a dus el? Nimeni nu ştia.

Băieții povesteau numai că îl văzuseră cum îşi legase săniuța de o sanie mare, albă, care cotise apoi pe o ulicioară care ducea către porțile oraşului.

Au plâns mult după el, iar Gerda a plâns mai tare decât toți. În cele din urmă, s-au gândit că băiatul murise, se înecase în râul de la marginea oraşului. Zilele lungi de iarnă nu se mai sfârşeau.

Dar iată că a sosit şi primăvara, cu soare cald.

– Kay a murit! spunea Gerda.

– Nu-i adevărat! răspundeau razele de soare.

– A murit! repeta ea rândunelelor.

– Nu-i adevărat! răspundeau şi ele.

În cele din urmă, Gerda le-a dat crezare.

– Ia să-mi pun eu pantofiorii cei roşii, pe care Kay nu i-a văzut, îşi spuse ea într-o dimineață, şi să mă duc la râu, să-l întreb dacă ştie ceva.

Era foarte devreme. Gerda a sărutat-o pe bunica adormită, a încălțat pantofiorii cei roşii şi s-a dus la râu.

– E adevărat că tu l-ai luat pe frățiorul meu de suflet? îl întrebă ea. Dacă mi-l dai înapoi, am să-ți dăruiesc pantofiorii mei roşii!

Şi fetiței i se păru că valurile îi făceau nişte semne ciudate. Atunci ea îşi scoase pantofiorii cei roşii – lucrul cel mai de preț pe care îl avea – şi-i aruncă în râu. Dar ei au căzut prea aproape şi valurile i-au adus înapoi la mal. Ai fi zis că râul nu voia să ia ce avea ea mai scump, pentru că nu putea să i-l înapoieze pe Kay. Fetița a crezut însă că nu aruncase pantofiorii destul de departe şi atunci a urcat într-o barcă legată în stufăriş, a mers până la capătul ei cel mai îndepărtat şi a aruncat de acolo pantofiorii în apă. Barca nu era bine legată şi, din cauza mişcărilor ei, a început să se desprindă uşor de mal. Fetița încercă să se întoarcă la căpătul celălalt şi să sară pe mal, dar barca se depărtase binişor de-acum şi plutea la vale pe râu.

Gerda s-a speriat grozav şi a început să plângă şi să strige, dar, în afară de vrăbii, nimeni nu i-a auzit strigătele. Acestea, din păcate, nu puteau s-o tragă la mal şi doar zburau de-a lungul râului şi ciripeau de parcă ar fi vrut s-o aline:

– Aici, aici, suntem!

Barca plutea tot mai departe. Gerda şedea nemişcată, numai în ciorapi; pantofiorii ei cei roşii veneau în urma bărcii, dar nu puteau s-o ajungă.

„Poate că râul mă va duce la Kay!" se gândi fetița şi se înveseli dintr-odată. Se ridică în picioare şi privi îndelung şi cu încântare spre malurile verzi.

Şi iată că barca a ajuns în dreptul unei livezi mari de vişini. În mijlocul ei se înălța o căsuță cu nişte ferestre ciudate roşii-azurii şi cu acoperiş de paie. La poartă stăteau de pază doi soldați de lemn, care îi salutau pe toți cei care treceau pe acolo.

Gerda a strigat la ei, crezând că-s vii, dar ei, bineînțeles, nu i-au răspuns. Barca s-a apropiat şi mai mult, a ajuns chiar lângă mal şi fetița a strigat şi mai tare. Atunci din căsuță a ieşit o bătrână gârbovită de ani, sprijinindu-se într-o cârjă. Purta o pălărie mare de soare, pictată cu flori minunate.

– Sărăcuța de tine! spuse ea. Cum de te-ai pornit tu pe o apă aşa de mare în lumea largă?

Şi bătrâna se apropie de apă, agăță barca Gerdei cu cârja, o trase la mal şi o ajută pe fetiță să coboare.

Fetița era nespus de bucuroasă că ajunsese iar pe uscat, dar se şi temea puțin de bătrâna asta necunoscută.

– Acum să-mi spui cine eşti şi cum ai ajuns aici.

Gerda a început să-i povestească despre toate. Bătrâna dădea doar din cap şi zicea: „Hm! Hm!” Când isprăvi de povestit, fetița o întrebă dacă nu-l văzuse cumva pe Kay.

Bătrâna îi răspunse că nu trecuse pe acolo, dar că are să vină el, n-are de ce să fie tristă, mai bine să guste din vişine şi să se uite la florile din grădină: sunt mai frumoase decât pozele din orice carte şi toate ştiu să spună poveşti. Şi bătrâna o luă pe Gerda de mână, o duse în casă şi încuie uşa cu cheia.

Ferestrele erau foarte înalte, cu geamuri colorate – roşii, albastre şi galbene, odaia fiind învăluită într-o lumină ciudată, trandafirie. Pe masă se afla un coşuleț cu vişine gustoase, şi Gerda s-a aşezat şi a mâncat după pofta inimii. În timp ce mânca, bătrâna a pieptănat-o cu un pieptene de aur. Părul i s-a răsucit în cârlionți şi a căpătat o strălucire aurie, iar obrajii s-au rumenit ca trandafirul.

– De mult îmi doream eu o fetiță atât de drăgălaşă! zise bătrâna. Ai să vezi ce bine vom trăi noi împreună!

Şi-i tot pieptăna buclele aurii şi, cu cât o pieptăna mai tare, cu atât Gerda uita de frățiorul ei de suflet, căci baba ştia să facă vrăji. Nu era o vrăjitoare rea şi făcea farmece numai aşa, ca să-i treacă vremea; acum însă, tare ar fi vrut ca Gerda să rămână la dânsa. Aşa că s-a dus în grădină, a atins cu cârja trandafirii, şi toți, aşa înfloriți cum erau, au intrat adânc în pământ, de n-a mai rămas nici urmă de ei. Bătrâna se temea că, la vederea lor, fetița îşi va aminti de trandafirii ei de acasă şi atunci se va gândi la Kay şi va pleca, lăsând-o iarăşi singură.

Apoi bătrâna a dus-o pe Gerda în grădină. Găseai aici flori de toate soiurile şi din toate anotimpurile, care răspândeau o mireasmă îmbătătoare. În toată lumea n-ai fi găsit o carte cu poze mai pline de culoare şi mai frumoase. Gerda a sărit în sus de bucurie şi s-a jucat printre flori până când soarele a apus după vişini. Atunci s-a culcat într-un pat minunat, cu perne de mătase roşie, brodată cu violete albastre. Fetița a adormit şi a visat tot vise frumoase, ca o prințesă în ziua nunții sale.

A doua zi, Gerda iar s-a jucat cât i-a poftit inima în grădina cu flori, scăldată de soare. Aşa au trecut mai multe zile. Gerda ştia acum fiecare floare. Şi, oricât de multe ar fi fost, i se părea totuşi că una lipseşte. Dar care anume? Şi iată că, odată, ea s-a uitat mai bine la pălăria de soare, pictată cu flori,

pe care o purta bătrâna; cea mai frumoasă floare era chiar trandafirul – bătrâna uitase să îl şteargă atunci când izgonise trandafirii adevărați din grădină. Aşa pățeşti la bătrânețe, când devii uituc!

– Cum? Aici nu este niciun trandafir? se miră Gerda şi porni îndată să-i caute printre straturi.

A căutat cât a căutat, dar n-a găsit niciun trandafir.

Atunci s-a aşezat jos şi a început să plângă. Lacrimile ei calde au căzut chiar pe locul unde creştea înainte o tufă de trandafir şi au umezit țărâna. Tufa a ieşit îndată la suprafață, tot aşa înflorită cum fusese.

Gerda a îmbrățişat trandafirul, i-a sărutat florile şi şi-a amintit pe dată de minunații trandafiri care înfloreau la ea acasă şi de Kay.

– Cum de-am zăbovit atât! se văită ea. Doar pornisem să-l caut pe Kay!... Voi ştiți cumva unde este? întrebă ea trandafirii. Credeți că a murit?

– N-a murit! îi răspunseră florile. Noi am fost în pământ, unde sunt toți morții, dar Kay nu era printre ei.

– Vă mulțumesc! zise Gerda şi se îndreptă spre celelalte flori. Se uită în potirele lor şi întrebă: Nu ştiți unde-i Kay?

Dar florile se desfătau la soare şi fiecare se gândea numai la propria ei plăcere. Niciuna nu ştia nimic despre Kay.

Gerda se apropie de păpădia care strălucea în iarba cea verde.

– Micuțule soare, zise fetița, spune-mi, nu ştii cumva unde să-mi găsesc frățiorul de suflet?

Păpădia străluci şi mai tare şi se uită cu drag la fetiță. Începu să-i depene o poveste, dar nu pomeni nimic despre Kay!

– Într-o zi de primăvară, soarele încălzea şi lumina prietenos curtea. Razele lui lunecau pe peretele alb al casei vecine şi, chiar

lângă zid, dintre firele verzi de iarbă au răsărit primele floricele galbene, scânteind aurii. În curte a ieşit să se încălzească la soare o bătrânică. Şi iat-o venind în vizită pe nepoţica ei. Bătrânica o sărută drăgăstos. Sărutarea ei e mai scumpă ca aurul, căci vine din inimă. Buzele-i sunt aurite şi inima-i de aur, şi cerul tot de aur e în ceasul dimineţii! Şi asta-i tot! spuse păpădia.

– Biata mea bunicuţă! oftă Gerda. Se vede că i-e dor de mine. Stă şi plânge, cred, jelindu-mă ca şi pe Kay. Dar am să mă întorc degrabă şi am să-l aduc şi pe Kay cu mine. Degeaba mai întreb florile, de la ele n-am să aflu nimic, căci ştiu doar de poveştile şi cântecele lor! zise Gerda şi o luă la fugă spre fundul grădinii.

Portiţa era închisă, dar ea a tras de zăvorul ruginit până când acesta s-a urnit din loc. Portiţa s-a deschis şi fetiţa a pornit-o la fugă pe drum, aşa descultă cum era. S-a uitat de câteva ori înapoi, dar nu venea nimeni după ea.

De la o vreme a obosit şi s-a aşezat pe o piatră. Când s-a uitat în jur şi-a dat seama că vara trecuse, era toamnă târzie. În grădina babei, în care mereu strălucea soarele şi înfloreau flori din toate anotimpurile, nu puteai să-ţi dai seama cum trece vremea.

– Doamne, cât am zăbovit! Uite că-i toamnă! Nu mai am timp de odihnă! îşi zise şi porni iar la drum.

Vai, bietele ei picioruşe erau obosite! Şi era frig şi umed! Frunzele alungite ale sălciilor se îngălbeniseră, bruma se aşeza pe ele şi picături mari lunecau la pământ. Doar porumbarul era plin de poame acre. Tristă şi mohorâtă părea lumea!

A PATRA POVESTE,

despre un prinț şi o prințesă

Gerda a trebuit iar să stea să se odihnească. Pe zăpadă, chiar în fața ei, țopăia un corb uriaş. Corbul s-a uitat la ea lung, a dat din cap şi a spus:

– Cra-cra! Bună ziua!

Nu prea putea să vorbească în limba oamenilor, dar se vede că îi dorea binele fetiței şi a întrebat-o încotro se ducea aşa singură. Cuvântul „singură" Gerda l-a înțeles de minune şi a priceput pe dată ce voia să spună. După ce i-a povestit corbului toată viața ei, fetița l-a întrebat dacă nu îl văzuse pe Kay.

Corbul a dat gânditor din cap şi a spus:

– S-ar putea!

– Cum? Adevărat? întrebă fetița şi mai să-l înăbuşe pe corb cu sărutările ei.

– Mai încet! Mai încet! zise el. Cred că era Kay. Dar sigur te-a uitat acum, lângă prințesa lui.

– Stă la o prințesă? întrebă Gerda.

– Ascultă ce-ți spun, zise corbul. Numai că-mi e foarte greu să vorbesc pe limba voastră. Dacă ai şti tu graiul corbilor, ți-aş povesti mult mai uşor.

– Nu, n-am învățat aşa ceva, spuse Gerda.

– Ei, nu face nimic, zise corbul. Am să-ți povestesc şi eu cum oi putea.

Şi i-a povestit tot ce ştia.

– În împărăția unde ne aflăm acum trăieşte o prințesă aşa de isteață, cum nu se mai găseşte alta! A citit toate ziarele din lume şi a uitat tot ce era scris acolo. Iată cât e de deşteaptă! Odată şedea ea pe tron – şi ăsta nu-i un lucru prea plăcut, după cum spun oamenii – şi cânta un cântecel: „De ce nu m-aş mărita?" „Chiar aşa!" s-a gândit ea. „Ia să încerc." Dar voia să ia de soț un bărbat care să ştie să răspundă la toate întrebările, nu doar să-şi dea aere de mare cunoscător! Şi iată că a pus să se bată toba şi să adune toate doamnele de la curte, să le spună voia prințesei. Toate au fost foarte mulțumite şi au zis:

„Ca să vezi! Şi noi ne-am gândit la asta!" Să ştii că tot ce-ți spun e adevărul adevărat! adăugă corbul. Am o logodnică la curte, e cioară domnească şi de la ea am aflat totul.

A doua zi, toate ziarele au apărut încadrate cu un chenar din inimioare şi cu monograma prințesei în el. Scria acolo că orice tânăr plăcut la înfățişare poate să vină la palat şi să stea de vorbă cu prințesa; pe acela care se va purta liber, de parcă ar fi acasă la el, şi va vorbi cel mai bine, prințesa îl va lua de soț. Da, da! a spus corbul. Chiar aşa a fost. Oamenii au dat buzna la palat, era o înghesuială nemaivăzută, dar nici în prima, nici în a doua zi n-a fost ales nimeni. Afară, toți vorbeau minunat, dar de îndată ce treceau pragul palatului şi vedeau garda îmbrăcată în zale de argint şi slujitorii în livrele cu fir de aur, păşind prin sălile uriaşe, luminate ca ziua, se zăpăceau. Şi, când se apropiau de

tronul pe care stătea prințesa, nu făceau nimic decât să repete ultimele ei cuvinte, şi prințesei nu-i plăcea deloc asta. Parcă le lua cineva mințile! Abia când ieşeau pe poartă îşi recăpătau darul vorbirii. De la porțile palatului până la uşa sălii tronului se întindea un şir lung-lung de oameni. Am fost eu însumi acolo şi am văzut.

– Şi Kay? întrebă Gerda. A venit şi el să-şi încerce norocul?

– Stai puțin, că-ți spun! A treia zi a venit un tinerel, dar nu în caleaşcă, nici călare, ci pe jos, şi a intrat direct în palat. Ochii îi străluceau, ca şi ai tăi; avea părul lung, dar era îmbrăcat sărăcăcios.

– Kay era! se bucură Gerda. L-am găsit! bătu ea din palme.

– Avea o desagă în spate, continuă corbul.

– Da, trebuie să fi fost săniuța lui! spuse Gerda. A plecat de acasă cu săniuța.

– Se prea poate, zise corbul. Nu m-am uitat bine. Şi logodnica mea mi-a povestit că, atunci când a intrat pe porțile palatului şi a văzut garda în zale de argint şi pe scări slujitorii în livrele cu fir de aur, el nu s-a fâstâcit deloc, a dat din cap şi a spus: „Cred că e destul de plicticos să stai aici pe scări, mai bine să intru!" Sălile palatului străluceau de lumină. Curtenii umblau desculți, ducând urcioare de aur, nici că se putea ceva mai solemn! Cizmele lui scârțâiau grozav, dar el nici nu se sinchisea de asta.

– El trebuie să fie, Kay! exclamă Gerda. Avea cizme noi şi scârțâiau când venea la bunica, l-am auzit eu.

– Da, scârțâiau, spuse corbul. Iar el s-a dus direct la prințesă. Ea şedea pe un mărgăritar mare cât roata carului. În jur stăteau în picioare doamnele de la palat, împreună cu slujitoarele lor şi cu slujitoarele slujitoarelor lor, toți curtenii, cu valeții lor, cu servitorii valeților şi cu slugile servitorilor valeților. Cu cât erau mai aproape de uşă, cu atât creştea şi trufia lor. Până şi băiatul uşierului care stătea mereu în fața porții era aşa de mândru, că nu-i ajungeai cu prăjina la nas!

– Trebuie să fi fost groaznic! zise Gerda. Şi Kay a cucerit-o pe prințesă şi s-a însurat cu ea?

– De n-aş fi corb, m-aş fi însurat şi eu cu ea, chiar dacă sunt logodit. Băiatul a vorbit la fel de bine cum vorbesc eu în limba mea păsărească. Cel puțin aşa zice logodnica mea. Era drăguț şi vesel şi zicea că nu venise să o pețească, ci doar ca să-i asculte vorba înțeleaptă. Dar, după aceea, şi prințesa l-a privit cu drag.

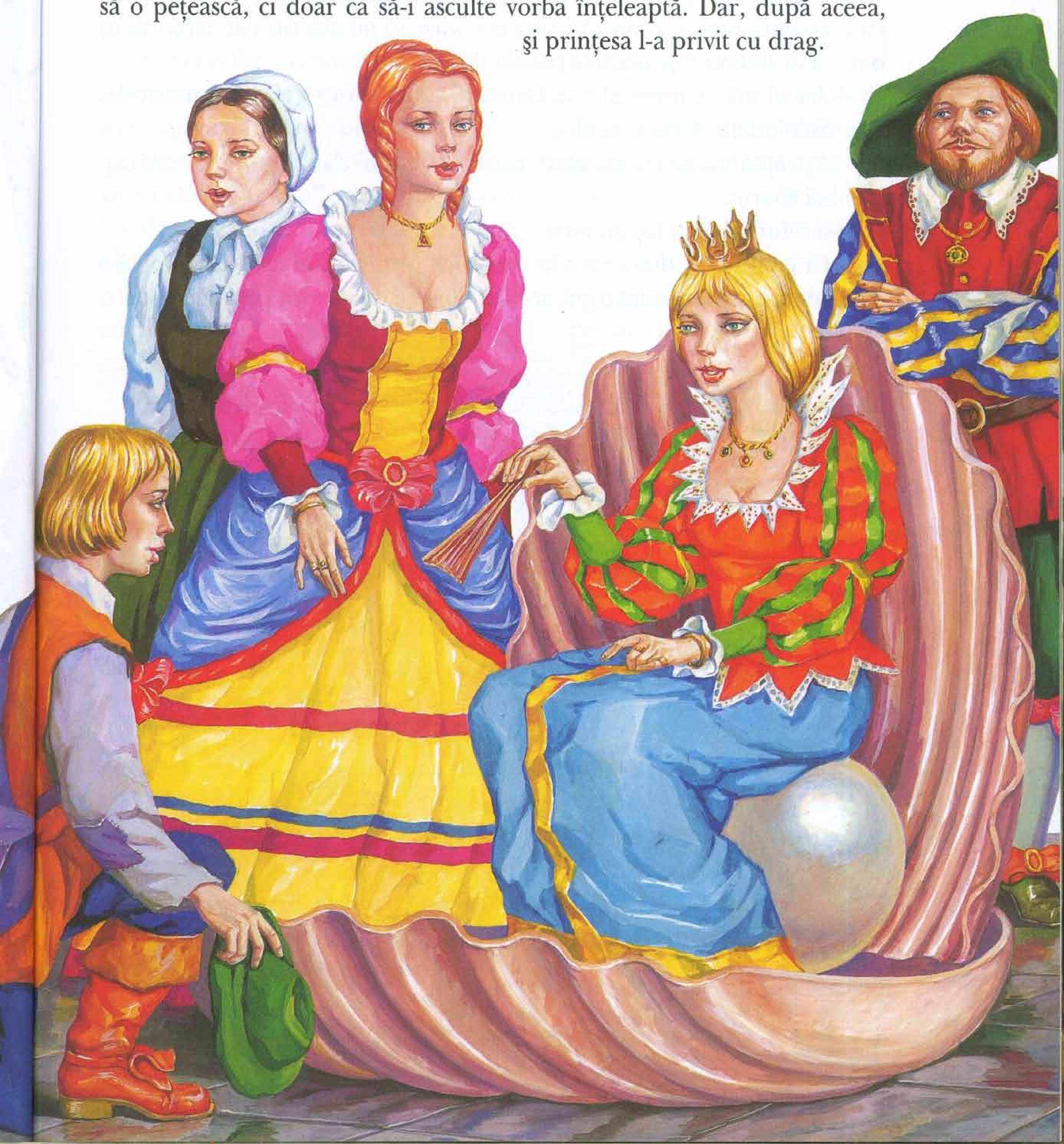

– Da, era Kay! zise Gerda. E atât de deştept, încât ştie să calculeze în gând, chiar şi cu fracţii! Ah, du-mă repede la palat!

– Uşor de zis, spuse corbul, dar cum să te duc? Stai puţin, am să vorbesc cu logodnica mea, trebuie să-i vină ei o idee, să ne dea un sfat. Crezi tu că o fetiţă ca tine va fi primită la palat?

– Au să mă primească! zise Gerda. Când Kay o să afle că sunt acolo, o să vină îndată să mă ia la el.

– Aşteaptă-mă aici lângă gard, zise corbul, apoi clătină gânditor din cap şi-şi luă zborul.

S-a întors abia în faptul serii.

– Cra, cra! Logodnica mea îţi transmite plecăciuni şi uite! Chifla asta a luat-o de la bucătărie, sunt o grămadă acolo. Ia-o, pesemne că eşti flămândă!...

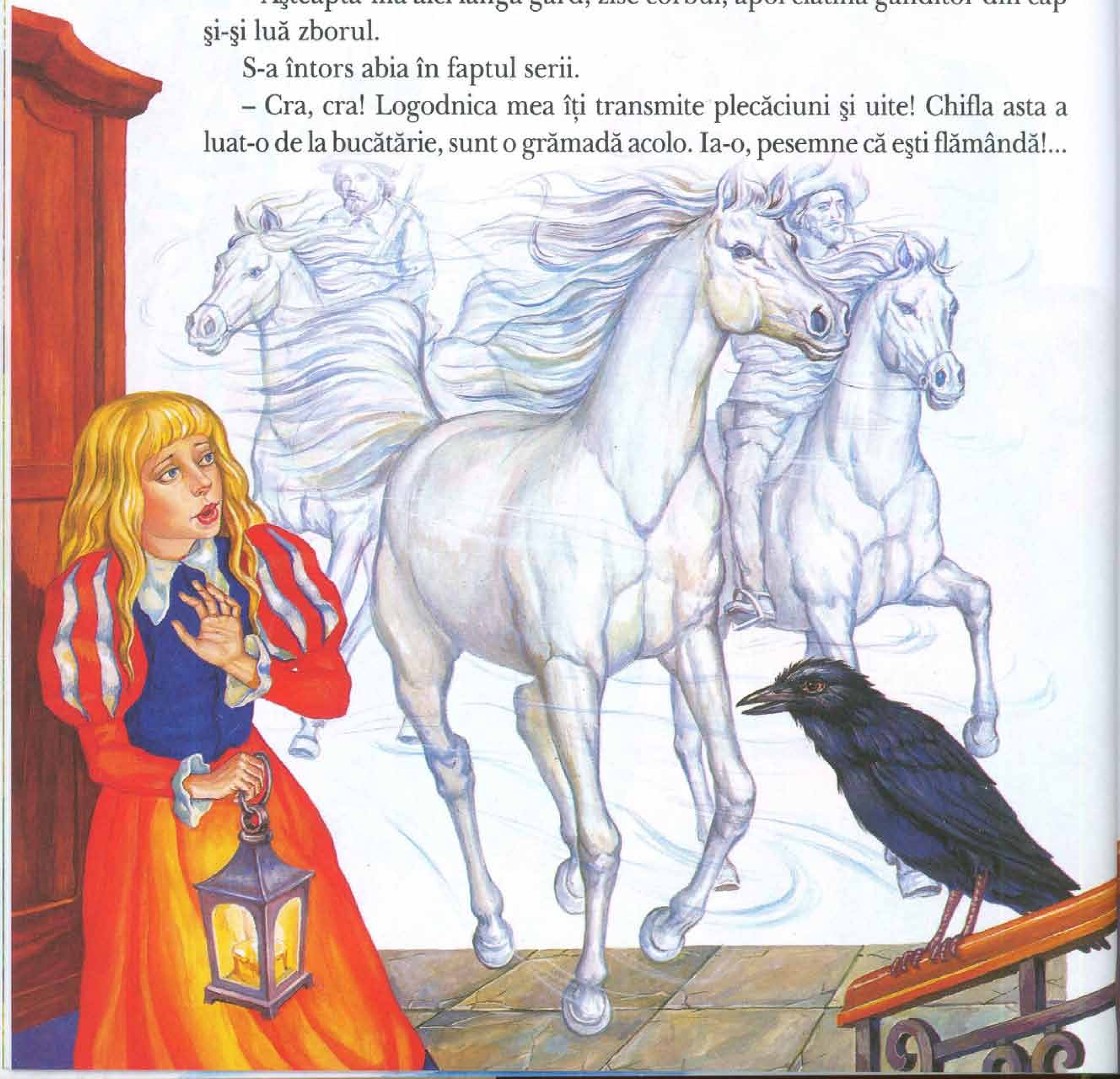

În palat n-ai cum să intri: eşti desculță, iar garda în zale de argint şi valeții îmbrăcați în livrele cu fir de aur n-au să te lase. Nu plânge, o să ne descurcăm noi cumva. Logodnica mea ştie o scară dosnică ce duce drept spre iatacul prințesei şi va lua cheia.

Şi aşa cei doi au intrat în grădina palatului, pe aleea cea mare, pe care se aşterneau frunzele veştede şi, când luminițele de la palat s-au stins, una după alta, corbul a însoțit-o pe fetiță la uşa din spate, care era întredeschisă.

Ah, cum îi mai bătea Gerdei inima! De parcă era pe cale să facă ceva rău, iar ea voia doar să afle dacă prietenul ei era acolo! El trebuia să fie! Gerda îi vedea în gând ochii ageri şi părul lung; îşi amintea de zâmbetul lui dulce când şedeau alături la umbra trandafirilor. Kay se va bucura, desigur, când o s-o vadă şi când o să audă ce drum lung a străbătut de dragul lui şi cât au plâns cei de acasă când el nu s-a mai întors! Ah, Gerda era copleşită de spaimă, dar, totodată, şi de bucurie!

Au ajuns la capătul scărilor. Pe un scrin pâlpâia o lămpiță, iar jos, pe podele, şedea cioara cea domnească şi privea îngrijorată în toate părțile. Gerda făcu o plecăciune, cum o învățase bunica ei.

– Logodnicul meu mi-a vorbit tare frumos despre tine, drăguță domnişoară! grăi cioara. Şi povestea vieții tale este atât de tulburătoare! Hai, ia lampa, iar eu am să merg în față, să-ți arăt drumul. N-o să fim văzuți aici de nimeni.

– Mi se pare că vine cineva în urma noastră, zise Gerda şi, chiar atunci, cu un foşnet uşor trecură în goană pe lângă ea nişte umbre – cai cu picioare zvelte şi coame fluturând, care duceau în spate vânători, domni şi doamne.

– Astea sunt doar vise! zise cioara. Cu atât mai bine, căci ai să-i poți vedea pe toți dormind, fiecare în patul său.

Degrabă au ajuns în prima încăpere, cu pereții acoperiți de mătase purpurie, brodată cu flori. Pe lângă Gerda iar au trecut valvârtej visele, dar atât de iute, încât n-a mai apucat să-i desluşească pe călăreți. Celelalte odăi erau care mai de care mai frumoase. Gerda era încântată de atâta splendoare. Apoi au ajuns în iatac.

Tavanul semăna cu un palmier uriaş, cu frunze de cristal, iar în mijloc atârnau de un lujer de aur două paturi în formă de crin. Unul era alb, şi în el dormea prinţesa, celălalt era roşu, şi în el Gerda spera să îl vadă pe Kay. A dat uşor la o parte o petală purpurie şi a văzut înăuntru o ceafă cu părul auriu. Era Kay! Atunci l-a strigat cu voce tare pe nume şi a apropiat lampa de faţa lui. Visele s-au întors în goană în odaie; prinţul s-a trezit, a întors capul... Ah, nu era Kay!

Prinţul semăna cu Kay numai de la spate. Era la fel de tânăr şi de chipeş. Din crinul cel alb se iţi şi prinţesa şi întrebă surprinsă ce se întâmplă. Gerda începu să plângă şi îi depănă toată povestea ei, ba îi spuse şi cum o ajutaseră corbul şi cioara.

– Sărăcuţa de tine! rostiră prinţul şi prinţesa, apoi lăudară corbul şi cioara. Le-au spus chiar că nu sunt supăraţi deloc pe ei, doar să nu mai facă şi altă dată aşa ceva. Apoi au vrut să-i răsplătească.

– Vreţi să fiţi păsări libere? întrebă prinţesa. Sau vreţi să rămâneţi în slujbă la curtea domnească şi să vă hrăniţi cu ce rămâne la bucătărie?

Corbul şi cioara au făcut plecăciuni şi i-au rugat să-i lase la palat, căci, ziceau ei, ar fi bine să aibă nădejde la o bucată de pâine la bătrâneţe!

Prinţul s-a sculat şi i-a îngăduit Gerdei să doarmă în patul lui, căci mai mult de atât nu putea face nici el. Gerda şi-a încrucişat braţele şi s-a gândit: „Ce bune fiinţe am întâlnit!" Apoi a închis ochii şi a adormit pe dată. Visele s-au întors iar în iatac şi acum îl aduceau cu o săniuţă pe Kay, care îi făcea semn din cap. Dar, vai, era numai un vis, care s-a risipit de îndată ce fetiţa s-a trezit.

A doua zi, Gerda a fost îmbrăcată din cap până-n picioare în mătăsuri şi-n catifea. I s-a dat voie să rămână la palat oricât voia. Ar fi putut să trăiască aici fără griji, dar ea a zăbovit doar câteva zile, apoi a rugat să i se dea o caleaşcă trasă de cai şi o pereche de ghetuţe, pentru că voia să plece iar în lumea largă, să-l caute pe frăţiorul ei de suflet. I-au dat încălţări, un manşon şi o rochie minunată, iar când şi-a luat rămas-bun de la toţi, la poartă a sosit o caleaşcă din aur curat, cu blazoanele princiare strălucind ca nişte stele. Servitorii şi vizitiul aveau pe cap coroniţe de aur.

Prințul şi prințesa au ajutat-o pe Gerda să urce în caleaşcă şi i-au urat drum bun.

Corbul din pădure, care acum era însurat, a însoțit-o o bună bucată de drum, aşezat lângă ea în caleaşcă, fiindcă nu-i plăcea să călătorească stând cu spatele la cai. Cioara de la curte şedea lângă uşă, bătând din aripi. Nu putea s-o însoțească pe Gerda, deoarece suferea de dureri de cap de când devenise slujnică la bucătărie şi mânca peste măsură. Caleaşca era încărcată cu colăcei pudrați cu zahăr, iar lada de sub scaun era plină cu fructe şi covrigi.

– Drum bun, drum bun! strigau prințul şi prințesa.

Pe Gerda au năpădit-o lacrimile, şi cioara a plâns de asemenea. După ce au mers aşa o vreme, corbul şi-a luat şi el rămas-bun. Asta a fost cea mai grea despărțire. Pasărea a zburat în vârful unui copac, bătând din aripile sale negre până când caleaşca strălucitoare ca un soare auriu a dispărut în depărtare.

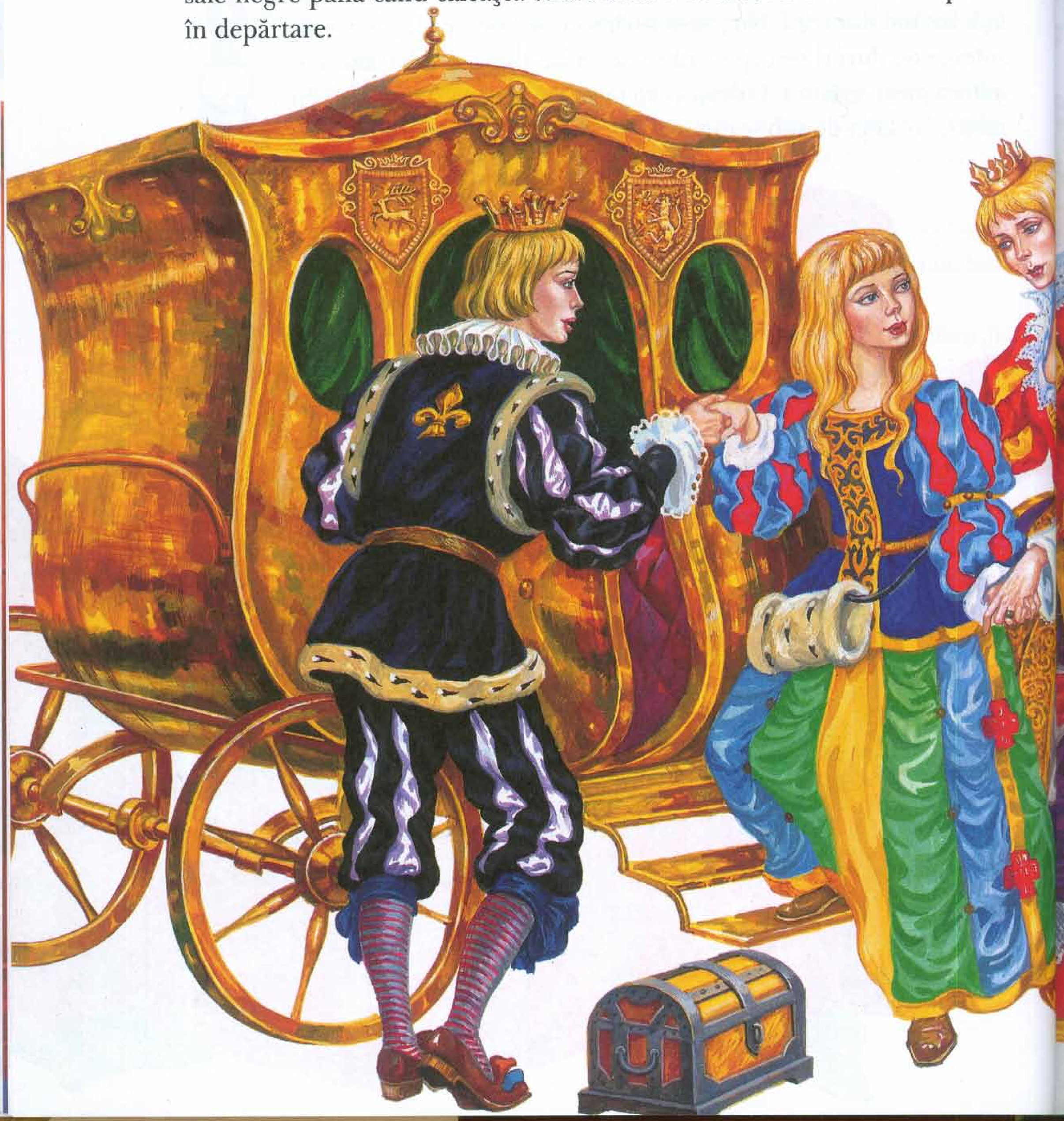

A CINCEA POVESTE,

despre fetița unei tâlhăroaice

Şi iată că au intrat într-o pădure întunecoasă, în care-şi făceau mendrele niște tâlhari; caleaşca strălucitoare era tot ce îşi puteau dori.

– E din aur! au strigat ei, apucând caii de dârlogi. I-au ucis pe vizitiu şi pe servitori şi au scos-o pe Gerda din caleaşcă.

– E frumuşică şi durdulie! Se vede că a fost hrănită numai cu miez de nucă! zise o tâlhăroaică bătrână, cu barba lungă şi aspră şi cu sprâncene stufoase. Arată ca un miel îndopat! Tare gustoasă trebuie să mai fie!

Şi a scos un cuțit cu lamă ascuțită, lucitoare.

– Au! țipă ea deodată; o muşcase de ureche fiică-sa, care îi sărise în spate – o fată grozav de obraznică şi de încăpățânată.

– Alintătură rea! o certă mama şi uită s-o ucidă pe Gerda.

– Vreau să se joace cu mine, spuse fetița tâlhăroaicei. Să-mi dea mie manşonul şi rochița ei frumoasă şi apoi să doarmă în patul meu!

Şi fetița o muşcă iar pe mamă-sa atât de tare, încât baba sări în sus şi se învârti de durere. Ceilalți tâlhari începură să râdă.

– Ia uite-o ce mai dănțuie cu fiică-sa în spinare!

– Vreau să mă sui în caleaşcă! zise fetița tâlhăroaicei şi o ținu una şi bună, căci era tare răsfățată şi îndărătnică.

Urcă apoi împreună cu Gerda în caleaşcă şi porniră în goană peste hopuri şi bolovani, prin desişul pădurii.

Era la fel de înaltă ca Gerda, dar mai voinică, mai lată în umeri şi mult mai oacheşă. Avea ochii negri ca tăciunele, parcă uşor trişti. A îmbrățişat-o pe Gerda şi i-a spus:

– Nu o să te omoare nimeni atâta vreme cât nu o să mă supăr pe tine. Eşti o mică prințesă, nu-i aşa?

– Nu, răspunse Gerda şi îi povesti tot ce i se întâmplase şi cât de mult îl iubea ea pe Kay.

Fetița tâlhăroaicei o privi cu luare-aminte, dădu din cap şi spuse:

– Nu, n-o să te omoare nimeni nici dacă mă supăr pe tine, doar să fiu în toane prea rele!

Şterse lacrimile de pe obrajii Gerdei şi îşi vârî mâinile în manşonul ei cald şi moale.

Deodată, caleaşca se opri; intraseră în curtea conacului tâlharilor. Pereții erau crăpați de sus până jos şi prin găuri zburau corbi şi ciori, iar nişte buldogi uriaşi, gata parcă să sfâşie pe cineva, rânjeau amenințător, dar fără să latre, fiindcă nu aveau voie.

În sala cea mare, cu pereți pe jumătate ruinați şi acoperiți de funingine, în centru, pe pardoseala de piatră, ardea un foc. Fumul se ridica spre tavan, căutând o spărtură prin care să iasă afară. Pe foc era un ceaun uriaş cu supă, iar la frigare se perpeleau nişte iepuri.

– La noapte o să dormi împreună cu mine aici, lângă păsări, îi spuse fata tâlhăroaicei.

După ce au mâncat, fetițele s-au dus într-un colț al odăii, unde erau întinse nişte rogojini de paie. Deasupra, pe grinzile de lemn, moțăiau vreo sută de porumbei, însă la sosirea fetelor se treziră.

– Sunt ai mei! zise fata tâlhăroaicei şi prinse de picioruşe un porumbel. Îl ținu aşa până când pasărea începu să bată din aripi. Sărută-l! îi porunci Gerdei, întinzându-i porumbelul. Cei de acolo sunt porumbei guleraţi de pădure, continuă, arătând spre doi porumbei care şedeau într-o spărtură din perete, după nişte nuiele împletite. Trebuie ținuți închişi,

altfel o şterg de-aici cât ai clipi! Iar acesta este Be-be! Şi fetița apucă de coarne un ren priponit de perete cu un căpăstru strălucitor de aramă. Şi pe el trebuie să-l țin legat, altfel îşi ia tălpăşița! În fiecare seară îi mângâi grumazul cu cuțitul meu ascuțit, iar lui îi sare inima din piept de frică.

Spunând acestea, fata tâlhăroaicei a scos dintr-o crăpătură în perete un cuțit lung şi l-a trecut uşurel peste gâtul renului. Bietul animal a dat din copite, iar fata tâlhăroaicei a izbucnit în râs şi a tras-o pe Gerda în aşternut.

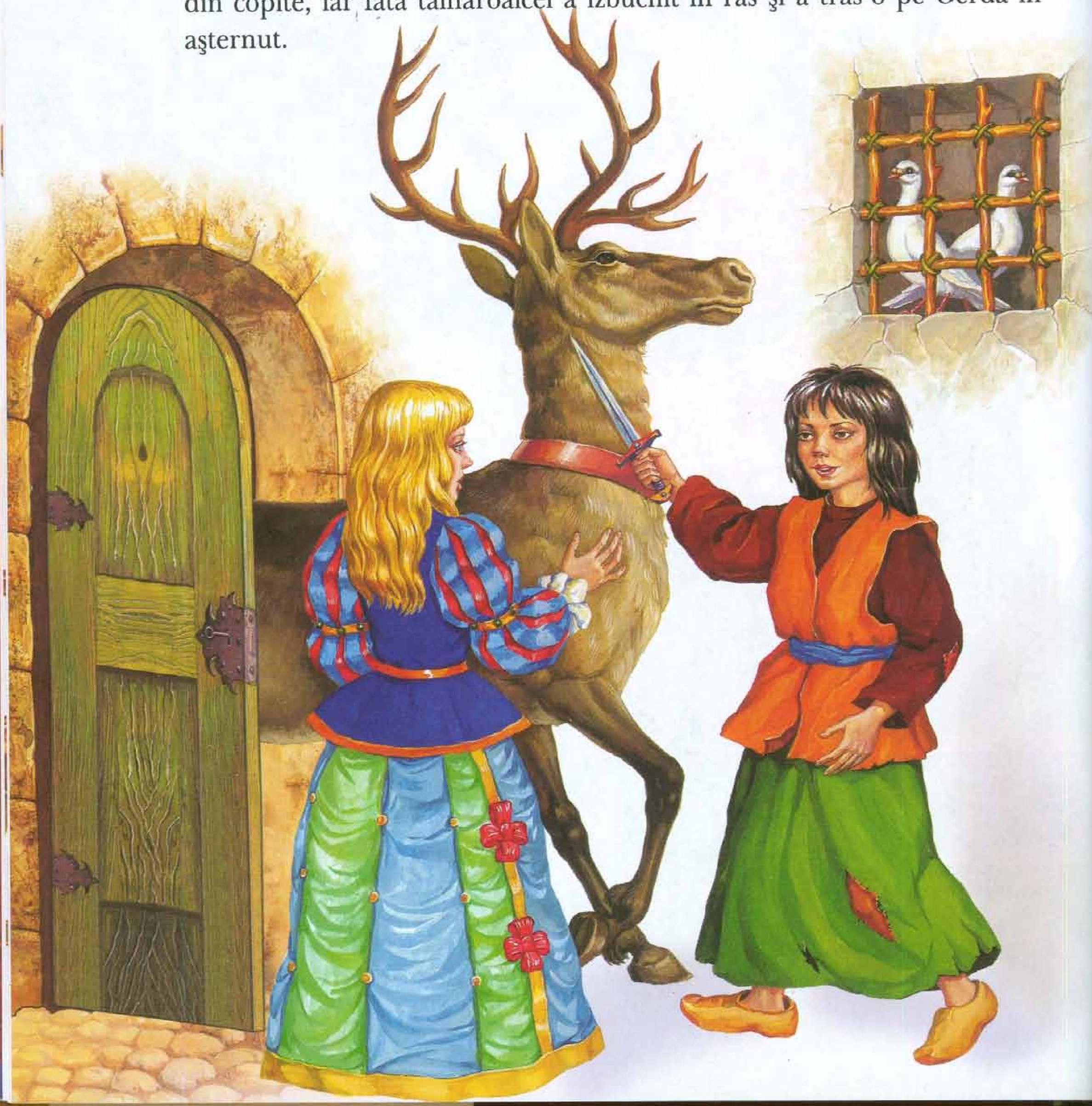

– Ții cuțitul lângă tine chiar şi atunci când dormi? o întrebă Gerda, uitându-se înfricoşată la lama tăioasă.

– Întotdeauna dorm cu cuțitul! răspunse fata tâlhăroaicei. Nu ştii niciodată ce ți se poate întâmpla. Dar acum, mai bine povesteşte-mi încă o dată despre Kay şi de ce ai pornit să-l cauți în lumea mare.

Gerda îi istorisi totul, în vreme ce porumbeii sălbatici, închişi în spărtura din perete, gângureau încet, iar ceilalți porumbei dormeau. Fata tâlhăroaicei o prinse de după gât pe Gerda cu o mână, ținând în cealaltă mână cuțitul, şi curând începu să sforăie. Gerda însă n-a putut să închidă un ochi. Nu ştia nici măcar dacă va rămâne în viață sau va fi ucisă.

Deodată, porumbeii sălbatici au început să gângurească:

– U-gu-gu, u-gu-gu! l-am văzut pe Kay! O pasăre albă îi ducea săniuța în spate, iar el şedea în sania Crăiesei Zăpezii. Au trecut deasupra pădurii pe când noi eram încă pui şi stăteam în cuib. Sania a lovit cuibul şi toți au murit, în afară de noi doi. U-gu-gu, u-gu-gu!

– Ce tot gânguriți acolo? întrebă Gerda. Şi încotro se ducea Crăiasa Zăpezii? Îmi puteți spune?

– Noi credem că s-a dus în Laponia, fiindcă acolo e mereu zăpadă şi gheață. Întreabă-l mai bine pe renul cela legat.

– Da, acolo pretutindeni nu vezi decât zăpadă, dar priveliştea e încântătoare! zise şi renul. Poți să zburzi cât vrei pe întinsul alb şi sclipitor. Acolo îşi are palatul de vară Crăiasa Zăpezii, dar ea se află cu traiul lângă Polul Nord, pe insula Spitzbergen.

– Ah, dragul meu Kay! oftă Gerda.

– Stai cuminte, se zborşi fata tâlhăroaicei, dacă nu vrei să înfig cuțitul în tine!

A doua zi dimineață, Gerda i-a povestit ce auzise de la porumbeii sălbatici. Fata tâlhăroaicei a ascultat-o cu atenție, a dat din cap şi a spus:

– Bine, bine!... Ştii unde se află Laponia asta? îl întrebă ea pe ren.

– Cine altcineva să ştie dacă nu eu! i-a răspuns renul şi ochii i-au strălucit. Acolo m-am născut şi am crescut, acolo am zburdat pe câmpiile de zăpadă.

– Atunci ascultă, îi spuse Gerdei fata tâlhăroaicei. Toți tâlharii au plecat, numai mama mea a rămas acasă; ceva mai târziu o să ia o duşcă zdravănă din sticla cea mare şi o să adoarmă. Atunci am să văd ce pot face pentru tine.

Apoi, după ce bătrâna trase câteva înghițituri bune din sticlă şi începu să sforăie, fata tâlhăroaicei se apropie de ren şi îi spuse:

– Îmi place mult să te dezmierd, căci eşti tare caraghios când te gâdil cu cuțitaşul şi tu dai din copite. Dar fie! Am să te dezleg şi am să-ți dau drumul, ca să poți fugi înapoi în Laponia. Dar trebuie s-o duci pe fetița asta la palatul Crăiesei Zăpezii, unde se află fratele ei de suflet. N-am nicio îndoială că ai auzit ce mi-a povestit, fiindcă a vorbit destul de tare, iar ție îți place să tragi cu urechea.

Renul țopăi de bucurie. Fata tâlhăroaicei o ajută pe Gerda să urce, o legă strâns de spinarea renului şi chiar băgă sub ea o pernuță moale, ca să-i fie mai comod.

– Ține, zise ea. Ia-ți înapoi ghetuțele îmblănite, că afară e tare frig! Numai manşonul îmi rămâne mie, că-mi place. Însă n-am să te las să îngheți. Am să-ți dau mănuşile mamei mele. Sunt atât de mari, că îți vor ajunge până la coate. Bagă-ți mâinile! Acum, chiar că ai mâini urâcioase ca ale ei!

Gerda a început să plângă cu lacrimi de bucurie.

– Nu-mi place deloc să te văd smiorcăind! spuse fata tâlhăroaicei. Acuma ar trebui să te bucuri. Uite, îți mai dau şi două pâini şi o bucată de şuncă, să-ți țină de foame.

Toate acestea au fost legate de spinarea renului.

Fata tâlhăroaicei a deschis uşa, a chemat câinii în casă, a tăiat cu cuțitul său ascuțit legătoarea renului şi i-a spus:

– Fugi, dar să ai grijă de fată!

Gerda a întins mâinile înmănuşate spre fata tâlhăroaicei în semn de rămas-bun, iar renul a luat-o la goană printre tufişurile şi movilițele din pădure, prin mlaştini şi câmpii. Lupii urlau, corbii croncăneau, în timp ce pe cer se întindea o perdea luminoasă.

– Astă-i aurora boreală, o ştiu din copilărie! spuse renul. Ia te uită cum străluceşte!

Şi goni mai departe. Aşa au mers ei zi şi noapte. Şi când au terminat de mâncat pâinea şi şunca, au ajuns în Laponia.

A ŞASEA POVESTE,

despre o laponă şi o finlandeză

S-au oprit în fața unei cocioabe sărăcăcioase. Acoperişul îi stătea să cadă, iar uşa era atât de joasă, încât doar pe brânci puteai să intri sau să ieşi. Înăuntru se afla o bătrână laponă, care prăjea peşte pe plită. Renul îi istorisi povestea Gerdei, dar mai întâi îi spuse tot ce pățise el, fiindcă asta i se părea mult mai important, iar Gerda nu scotea niciun cuvânt, atât de tare înghețase.

– Ah, bieții de voi! le spuse lapona. Mai aveți drum lung de străbătut! Trebuie să mergeți amar de cale ca să ajungeți în Finlanda, unde Crăiasa Zăpezii stă într-un palat şi aprinde în fiecare seară focuri de artificii. O să vă scriu un răvaş scurt pe un peşte uscat, căci nu am hârtie, iar voi, când veți ajunge în Finlanda, să i-l duceți femeii de acolo. Ea are să vă îndrume mai bine decât mine.

După ce Gerda s-a încălzit, a mâncat şi a băut, lapona a scris ceva pe un peşte uscat, a rugat-o să-l păstreze cu grijă, a legat-o iar de spinarea renului şi le-a urat drum bun.

Toată noaptea au scânteiat pe cer luminițele albăstrui ale aurorei boreale şi aşa, după ce au mers ei cât au mers, au ajuns în Finlanda şi au bătut în hornul femeii cu pricina, căci ea nici uşă nu avea.

Înăuntru era aşa de cald, încât finlandeza, o femeie scundă şi grasă, umbla aproape dezbrăcată. I-a scos repede Gerdei haina, mănuşile şi ghetuțele, altfel i-ar fi fost prea cald, i-a pus renului o bucată de gheață pe cap, apoi a citit ce era scris pe peştele cel uscat.

Citi şi reciti răvaşul de trei ori, până ce-l învăță pe de rost, după care puse peştele în ceaunul cu supă, că era bun de mâncat, iar femeia nu irosea niciodată nimic.

Atunci renul îi povesti mai întâi pățaniile sale, apoi pe cele ale Gerdei. Finlandeza clipea din ochii săi iscoditori, dar nu scoase nicio vorbă.

– Eşti o femeie tare înțeleaptă, zise renul. Ştiu că poți să faci o licoare care să-i dea fetiței puterea a doisprezece viteji, ca să o poată înfrunta pe Crăiasa Zăpezii!

– Puterea a doisprezece viteji! repetă finlandeza. Da, ar putea să fie de ajuns!

S-a dus şi a luat de pe poliță un sul mare de piele şi l-a desfăcut. Pe el erau însăilate nişte litere ciudate.

Finlandeza citi şi reciti cele scrise până când sudoarea a început să-i curgă şiroaie pe frunte.

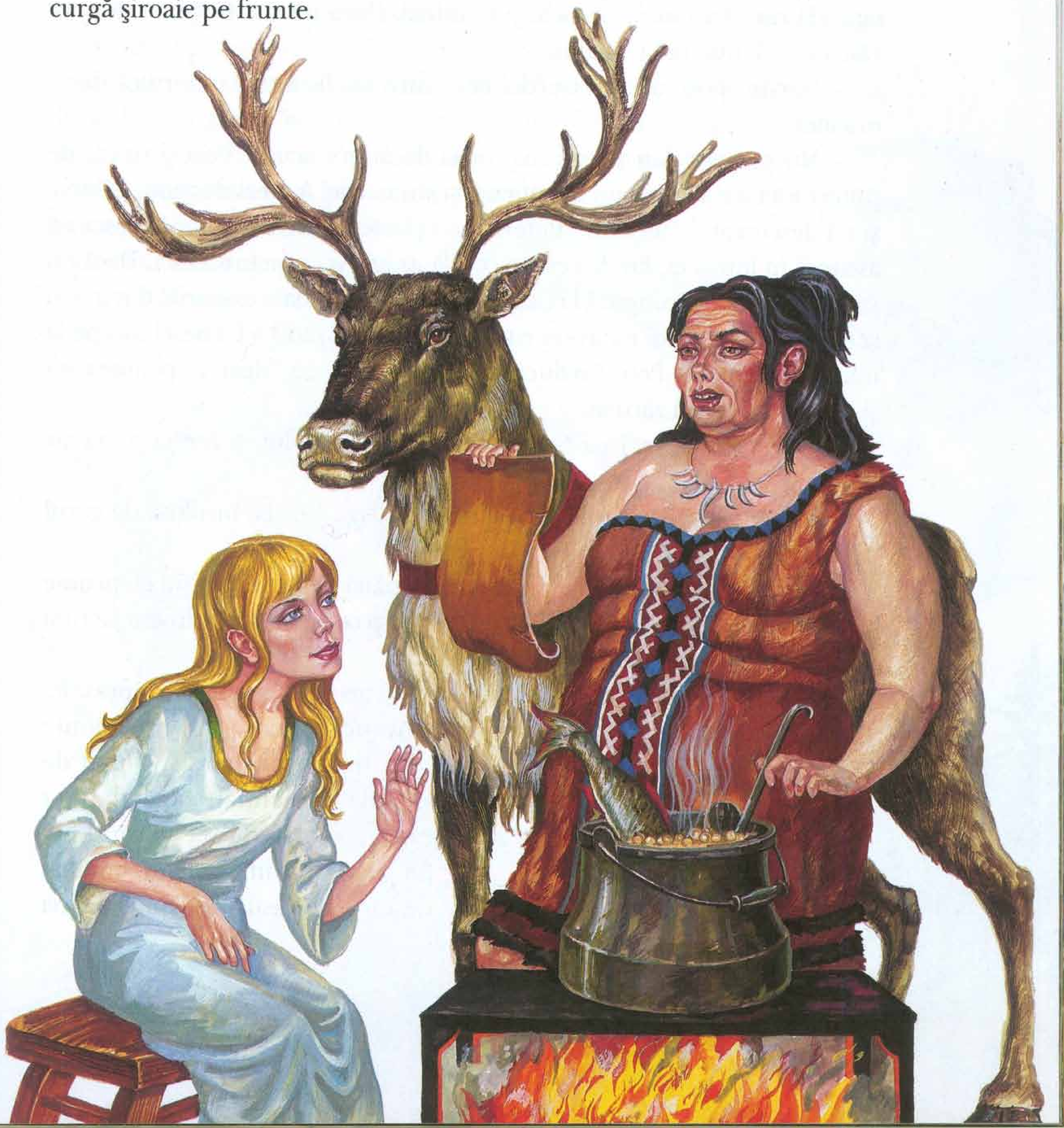

Renul o rugă din nou să-i dea putere Gerdei, iar Gerda o privi cu ochi atât de rugători şi plini de lacrimi, încât finlandeza începu să clipească, luă renul deoparte şi, schimbându-i gheața de pe cap, îi şopti:

– Kay se află într-adevăr la Crăiasa Zăpezii, este foarte mulțumit şi crede că acolo este cel mai minunat loc din lume. Şi asta din cauza cioburilor de oglindă care i-au intrat în ochi şi în inimă. Dacă nu vor fi scoase, Kay va rămâne sub puterea Crăiesei.

– Dar nu poți să-i dai Gerdei ceva care s-o facă mai puternică decât oricine?

– Nu pot să-i dau puteri mai mari decât are acum. Vezi şi tu cât de puternică este! I se supun şi oamenii, şi animalele! A mers desculță în lume şi s-a descurcat de minune! Puterea n-o poate obține de la noi, aceasta stă ascunsă în inima ei, fiindcă este o copilă drăgălaşă şi neprihănită. Dacă nu va putea să ajungă singură la Crăiasa Zăpezii şi să scoată cioburile din inima şi ochiul lui Kay, noi nu avem cum s-o ajutăm! Grădina Crăiesei începe la două poşte de aici. Poți să o duci acolo, să o laşi lângă tufişul cu poame roşii şi să te întorci fără zăbavă.

Apoi femeia o urcă pe Gerda pe spinarea renului, şi acesta o luă iar la goană.

– Ah, mi-am uitat cizmele şi mănuşile! strigă Gerda, încolțită de gerul de afară.

Dar renul nu se mai opri. Goni mereu până ajunse la tufişul cu poame roşii. O lăsă acolo pe fetiță şi o sărută, în timp ce pe obraji îi şiroiau lacrimi mari. Apoi porni înapoi, iute ca săgeata.

Biata fetiță a rămas singură, fără cizme şi mănuşi, pe un ger năprasnic. Atunci a luat-o la fugă înainte cât o țineau picioarele. Fulgii de zăpadă îi biciuiau fața, dar nu cădeau din văzduh, căci cerul era limpede precum cristalul, luminat de aurora boreală. Nu, fulgii aceştia

se rostogoleau pe pământ drept spre Gerda şi, cu cât se apropiau, se făceau tot mai mari. Gerda îşi aminti de fulgii mari şi frumoşi pe care îi văzuse prin lupa lui Kay. Însă cei de aici erau mult mai mari şi mai înspăimântători. Erau străjerii vii ai Crăiesei Zăpezii şi luau cele mai ciudate forme. Unii semănau cu nişte porci spinoşi mari şi urâți, alții arătau ca nişte balauri cu o sută de capete sau ca nişte urşi graşi cu blană lucioasă, însă toți erau, de fapt, nişte fulgi de zăpadă vii, de un alb imaculat.

Micuța Gerda spuse iute o rugăciune. Frigul era atât de pătrunzător, încât fata îşi putea vedea respirația. Erau aburi care se preschimbau în îngeraşi strălucitori. Toți aveau coifuri, sulițe şi pavăze. Îngeraşii îi mângâiau mâinile şi picioarele. Acum fetița simți că nu-i mai era aşa de frig şi îşi continuă curajoasă drumul spre palatul Crăiesei Zăpezii.

Dar, până una-alta, să vedem ce făcea Kay în vremea asta.

El nu se gândea deloc la Gerda şi nici prin minte nu-i trecea că ea se afla atât de aproape.

A ŞAPTEA POVESTE,

despre cele întâmplate
în palatul Crăiesei Zăpezii şi după aceea

Pereții palatului erau înălțați din nămeți de zăpadă, iar ferestrele şi uşile fuseseră săpate în ei de vânturile vijelioase. Palatul avea sute de încăperi formate de troienele de zăpadă, înşirându-se una după alta, iar cea mai mare se întindea până hăt departe. Toate încăperile străluceau luminate de aurora boreală, pustii, dar scânteind în splendoarea lor rece. Nu era nici urmă de veselie. Nu se dădeau niciodată baluri în care furtunile să-şi dezlănțuie muzica şi urşii albi să-şi arate grația, mergând pe labele din spate şi făcând plecăciuni adânci, iar cumetrele vulpi argintii nu se adunau niciodată la palavre, la o cafea. Totul era înghețat, pustiu şi grandios. Aurora boreală se desluşea atât de bine, încât îi puteai număra perdelele de lumină. În mijlocul celei mai mari încăperi se găsea un lac înghețat. Pojghița de gheață era crăpată în mii de bucățele, atât de asemănătoare, încât, privite la un loc, alcătuiau o adevărată operă de artă. În mijlocul lacului şedea pe tron Crăiasa Zăpezii. Ea numea acest lac „oglinda înțelepciunii". După părerea ei, era cea mai bună oglindă din lume.

Kay era vânăt de frig, aproape că se înnegrise, dar el nu simțea asta, deoarece Crăiasa Zăpezii îl sărutase şi nu mai ştia ce-i frigul, iar inima îi era un sloi de gheață. Băiatul se juca cu nişte bucăți de gheață ascuțite şi netede, încercând să alcătuiască tot felul de figuri, aşa cum se joacă la noi copiii cu cuburile. Kay construia şi el, din sloiuri de gheață, asta numindu-se „jocul de gheață al înțelepciunii".

Pentru el, îmbinarea figurilor era o îndeletnicire de cea mai mare importanță, şi asta din pricina ciobului de oglindă pe care îl avea în ochi. Kay formase cuvinte întregi din bucățile de gheață, dar nu reuşea nicicum

să le îmbine cum trebuie pentru a alcătui cuvântul „VEŞNICIE". Crăiasa Zăpezii îi spusese: „Dacă reuşeşti să formezi acest cuvânt, ai să devii stăpân pe tine însuți şi eu am să-ți dăruiesc lumea întreagă şi pe deasupra o pereche de patine noi." Dar Kay nu putea alcătui cuvântul.

Crăiasa Zăpezii plecă în țările calde, iar Kay rămase singur în imensa sală pustie. Se uita la bucățile de gheață furat de gânduri. Şi, cum stătea neclintit şi țeapăn, ai fi crezut că-i şi el un sloi de gheață.

În vremea asta, pe poarta uriaşă, prin care întotdeauna băteau vânturi năprasnice, intră Gerda. Ea spuse rugăciunea de seară şi vânturile se potoliră, ducându-se la culcare. Fetița pătrunse în uriaşa sală de gheață şi îl văzu pe Kay. Îl recunoscu îndată, se repezi să-l îmbrățişeze, îl strânse tare la piept şi zise:

– Kay, dragul meu Kay! Te-am găsit, în sfârşit!

Dar el rămase nemişcat şi rece. Atunci, Gerda începu să plângă şi lacrimile ei fierbinți căzură pe pieptul lui Kay şi pătrunseră adânc în inimă, topind sloiul de gheață. Kay se uită la Gerda şi, deodată, ochii i se umplură de lacrimi şi el plânse atât de tare, încât ciobul ieşi odată cu lacrimile. O recunoscu pe prietena lui şi se bucură:

– Gerda, draga mea Gerda!... Unde ai fost atâta vreme? Şi eu unde m-am aflat?

Kay privi în jur şi spuse:

– Ce frig este aici! Şi ce pustiu!

O strânse cu putere pe Gerda, iar fata începu să râdă şi să plângă de bucurie. Fericirea lor era aşa de mare, încât şi bucățile de gheață au pornit să salte, iar când au obosit, s-au aşezat şi au format cuvântul pe care Kay nu putuse nicidecum să-l alcătuiască până atunci. Băiatul devenea propriul lui stăpân, ba mai trebuia să primească în dar de la Crăiasa Zăpezii lumea întreagă şi o pereche de patine noi.

Gerda îl sărută pe obraji, şi aceştia se îmbujorară. Fata îi sărută apoi ochii, care începură să lucească la fel de tare ca ai ei. Îi sărută mâinile şi picioarele, şi trupul se înzdrăveni îndată.

Acum, Kay nu se mai temea deloc că va veni Crăiasa Zăpezii, căci avea actul de eliberare, scris cu litere strălucitoare de gheață.

Copiii s-au luat de mână şi au ieşit din palatul înghețat. Au început să vorbească despre bunica şi despre trandafirii din grădinița lor. Pe unde mergeau ei, vânturile se potoleau şi apărea soarele. Când ajunseră la tufişul cu poame roşii, renul era acolo şi îi aştepta.

Kay şi Gerda s-au dus mai întâi la finlandeză, s-au încălzit în căsuța ei şi au aflat drumul spre casă. Apoi au trecut şi pe la laponă, care le pregătise hăinuțe noi, aşteptându-i cu sania gata de plecare.

La granița Laponiei, unde începuse să încolțească iarba, Kay şi Gerda şi-au luat rămas-bun de la ren şi de la laponă.

Şi iată înaintea lor apăru pădurea. Pe ramurile pline de muguri stăteau păsări şi ciripeau. Din pădure le ieşi în întâmpinare, călare pe un cal frumos, o fată cu o pălărie roşie pe cap şi cu pistoale la brâu.

Gerda recunoscu îndată şi calul, căci fusese cândva înhămat la caleaşca ei de aur, şi fata. Era fiica tâlhăroaicei!

Aceasta o recunoscuse şi ea şi amândouă s-au bucurat grozav.

– Ia uită-te la el, hoinarul! i-a spus fata lui Kay. Stau şi mă întreb dacă meriți să te caute cineva tocmai la capătul pământului!

Gerda o întrebă dacă ştie ceva despre prinț şi prințesă.

– Sunt duşi prin alte țări, răspunse fata tâlhăroaicei.

– Dar corbul? întrebă din nou Gerda.

– Corbul a murit. Cioara a rămas văduvă şi poartă un fir negru legat de picior. Îşi plânge soarta, dar asta, cred eu, e o prostie. Mai bine povesteşte-mi tu ce-ai mai făcut şi unde l-ai găsit pe Kay.

Gerda şi Kay i-au povestit despre toate pățaniile lor.

– Văd că totul s-a terminat cu bine! zise fata tâlhăroaicei, apoi i-a prins de mână şi le-a făgăduit că, dacă va trece vreodată prin oraşul lor, va veni la ei în vizită.

Se despărțiră, iar Kay şi Gerda îşi continuară calea.

Pretutindeni înfloreau florile de primăvară, iarba înverzea. Deodată s-a auzit dangăt de clopot şi ei au recunoscut turnurile din oraşul lor natal. Au urcat pe scara cunoscută şi au intrat în cameră. Aici totul rămăsese neschimbat: ceasul ticăia la fel, acele lui arătau aceeaşi oră, ca odinioară. Dar, trecând prin uşa îngustă, Gerda şi Kay au observat că nu mai erau copiii de altădată, se maturizaseră. Trandafirii înfloriți priveau de pe acoperiş prin fereastra deschisă; iată şi cele două scăunele. Kay şi Gerda s-au aşezat, ținându-se de mână. Măreția rece şi pustie din palatul Crăiesei Zăpezii dispăruse ca un vis urât.

Şedeau alături, doi oameni în toată firea, şi totuşi copii în sufletul lor, iar afară era vară, o vară caldă, minunată.

Amnarul

Un soldat tinerel se întorcea de la război. Când colo, îi iese în cale o vrăjitoare urâtă de mama focului.

– Bună, oştene! Se vede dintr-o privire că eşti soldat adevărat! Vrei să câştigi atâta bănet, încât să-ți ajungă cu vârf şi îndesat?

– Mai încape vorbă? răspunse soldatul.

– Vezi colea sus scorbura ceea din copac? Urcă-te şi-ai să vezi că tulpina e găunoasă. Am să te leg cu o funie de mijloc şi ai să cobori pe acolo sub pământ.

– Ce să caut eu sub pământ? întrebă soldatul.

– Păi, să iei banii, răspunse vrăjitoarea. Când vei ajunge jos, vei vedea trei uşi cu cheile în broască. Dacă o deschizi pe prima, vei vedea o ladă în mijlocul odăii, iar pe ladă un câine cu ochii cât nişte farfurioare. Să nu te sperii! Ia şorțul acesta. Când intri în odaie, aşterne-l jos, ia câinele şi pune-l pe şorț. Pe urmă deschide lada şi ia de-acolo bani de aramă cât ți-o pofti inima. Dacă vrei de argint, intră în odaia de alături. Acolo stă un câine cu ochii cât pietrele de moară! Pune-l iute pe şorț şi ia bani cât poți duce. Dacă vrei bani de aur, intră în cea de-a treia odaie. Câinele care şade pe lada cu aur are nişte ochi cât două turnuri rotunde! Nici de acesta să nu-ți fie frică! Pune-l pe şorț, apoi ia aur cât vrei!

– O fi cum zici, spuse soldatul. Dar tu ce vrei în schimb?

– Vreau să-mi aduci doar amnarul vechi, pe care l-a uitat bunică-mea acolo, zise vrăjitoarea.

Soldatul se învoi. El făcu întocmai cum îi poruncise vrăjitoarea. După ce-şi ticsi buzunarele, ranița, chipiul, ba chiar şi cizmele cu bani, strigă la vrăjitoare să-l tragă în sus. Ajuns afară, o ispiti pe vrăjitoare la ce-i trebuie amnarul.

– Nu e treaba ta! se răsti babornița. Ia-ți banii, şi pe-aici ți-i drumul!

Atunci soldatul scoase sabia şi-i tăie capul. Apoi porni spre oraş. Trase la hanul cel mai bun, comandă bucatele cele mai gustoase şi îşi cumpără hainele şi cizmele cele mai scumpe. Acum era un domn bogat şi luat în seamă. Orăşenii îi povestiră despre toate minunățiile din oraşul lor, despre regele care avea o fată nemaipomenit de frumoasă.

– Cum aş face s-o văd şi eu? întrebă soldatul.

– Nimeni nu are voie s-o vadă, i se răspunse. Numai regele poate intra acolo. Fata locuieşte într-un palat împrejmuit cu câteva rânduri de ziduri. Este păzită zi şi noapte, căci s-a prorocit că prinţesa se va mărita cu un soldat, iar regele nici nu vrea să audă de una ca asta!

Timpul trecea. Soldatul trăia în huzur, mergea la teatru, ieşea la plimbare, dădea bani celor săraci, dar până la urmă, îi irosi pe toți. Aşa că fu nevoit să se mute într-o cămăruță întunecoasă. Într-o seară, cum stătea bietul soldat pe întuneric, îşi aminti de amnar. Îl scoase din buzunar şi scăpără o dată. În aceeaşi clipă, în fața lui se înfățişă câinele cel cu ochii cât două farfurioare.

– Ce poruncești, stăpâne? întrebă el.

– Mare minune! făcu soldatul şi îi porunci câinelui să-i aducă nişte bani.

Câinele dispăru şi peste o clipă se întoarse cu o pungă de bani în gură. Acum pricepu soldatul ce amnar minunat avea.

Într-o noapte îşi zise: „Oare de ce nu poate nimeni s-o vadă pe prințesa cea frumoasă care stă închisă în palat? Ce-ar fi dacă mi-aş încerca norocul cu amnarul?..."

Scăpără o dată şi apăru câinele cel cu ochii cât două farfurioare, şi soldatul îi porunci să i-o aducă pe prințesă. Cât ai clipi din ochi, câinele se întoarse cu prințesa în spate. Ea dormea şi era aşa de frumoasă, încât soldatul nu se putu stăpâni şi o sărută. După aceea, câinele o duse pe prințesă înapoi la palat.

Dimineața, prințesa le povesti alor săi că a avut un vis foarte ciudat: parcă venise un câine şi o dusese în spate la un soldat, care a sărutat-o.

Regina porunci ca, în noaptea următoare, o doamnă de onoare să stea cu prințesa şi să nu-şi ia ochii de la ea.

A doua noapte, soldatului i se făcu dor de prințesă şi-i porunci câinelui să i-o aducă din nou. Doamna de onoare se luă după câine şi văzu unde a intrat. Ea făcu o cruce pe uşă, se înapoie acasă şi se culcă liniştită. La întoarcere, după ce o dusese pe prințesă la palat, câinele observă crucea de pe uşa hanului. Şi făcu câte o cruce pe uşile tuturor caselor din oraş. Dimineața, regele şi regina se duseră să vadă unde fusese prințesa peste noapte. Însă oriunde se uitau, vedeau numai cruci pe toate uşile. Şi atunci îşi dădură seama că-şi pierd timpul de pomană.

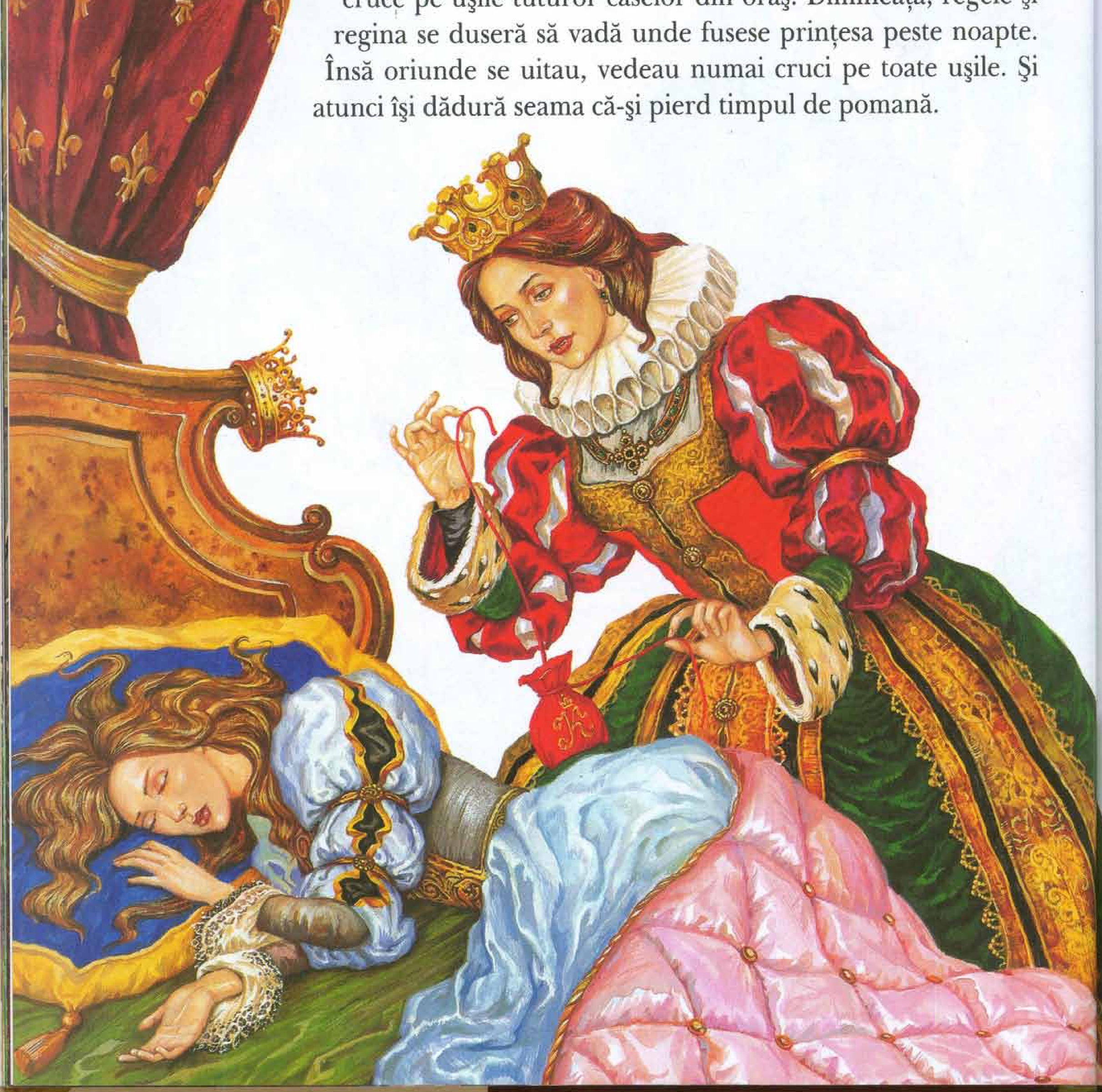

A treia noapte, soldatul îndrăgostit până peste urechi de prințesă dori s-o vadă din nou şi chemă câinele, poruncindu-i să i-o aducă. Însă regina, care era o femeie isteață, puse într-o punguliță nişte hrişcă, i-o prinse fetei la spinare şi făcu o găurică în ea, aşa cât să curgă pe drum, când o veni câinele s-o ia pe prințesă. Câinele nu văzu dâra de hrişcă. Dis-de-dimineață, împăratul se luă după ea, şi-l găsi pe soldat. Dădu poruncă slugilor să-l bage la închisoare. Temnicerul veni degrabă şi-i spuse că va fi spânzurat. Bietul soldat se întristă peste măsură la auzul acestei veşti, însă îi păru şi mai rău că uitase amnarul acasă.

– Auzi, piciule?! îi strigă el printre zăbrele unui puşti care se juca afară. Du-te la han şi adu-mi din odaia mea amnarul, şi-ai să ai din partea mea un galben.

Când auzi de atâta bănet, băiețandrul alergă cât îl ținură picioarele şi aduse amnarul.

Înainte de a fi spânzurat, soldatul rugă să i se îndeplinească ultima dorință: să-şi aprindă luleaua şi să fumeze.

Regele încuviință. Soldatul scoase amnarul, scăpără de trei ori şi, ca din pământ, răsăriră cei trei câini uriaşi. Ei se năpustiră asupra curtenilor, îi înhățară, pe care şi cum nimeriră, pe rege, pe regină, cu tot cu sfetnici şi judecători, şi-i aruncară în înaltul cerului. Când căzură, praf şi pulbere se alese din ei.

Lumea adunată în piață îl făcu rege pe soldat. El ceru mâna prințesei şi ea primi cu bucurie să fie regină.

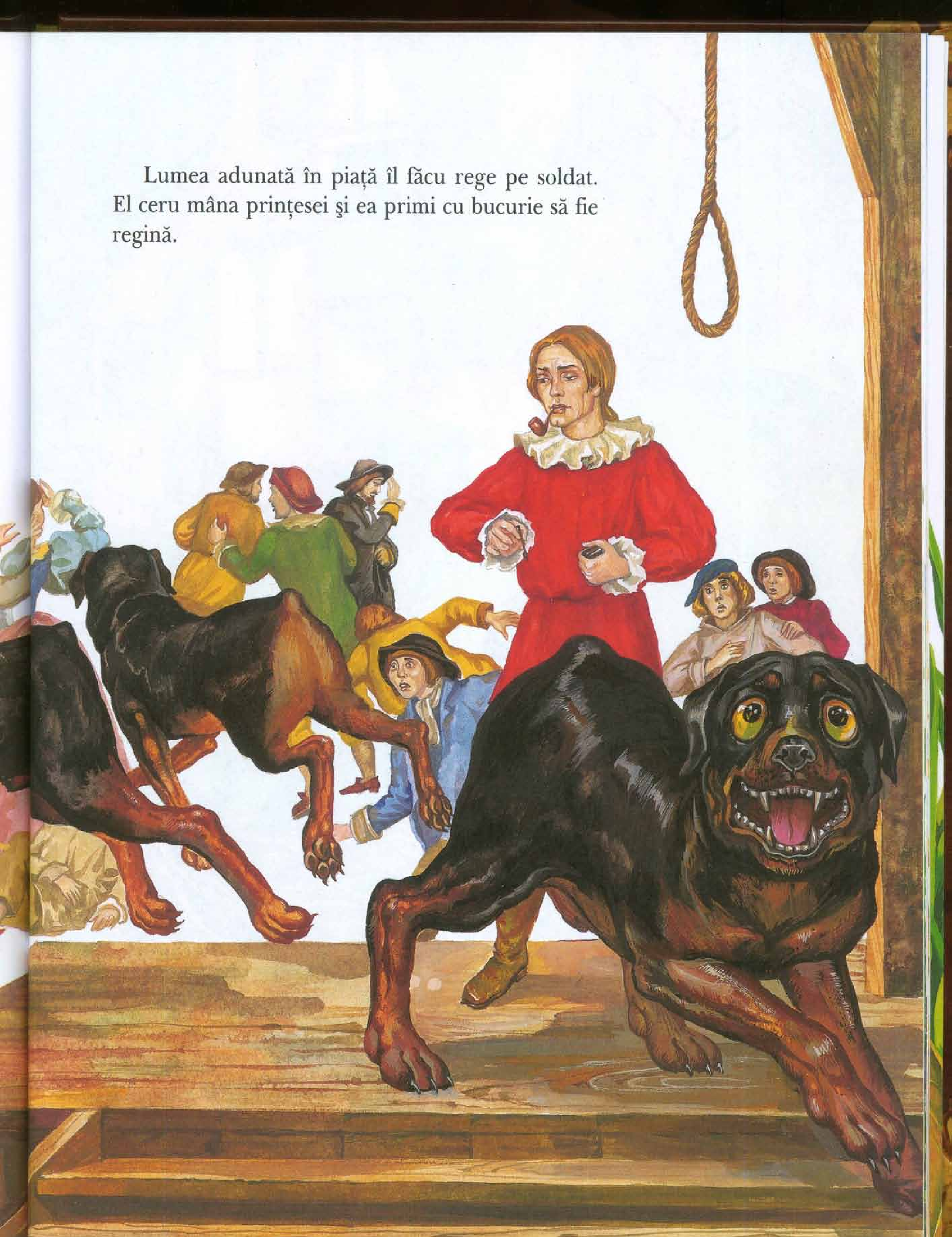

Rățușca cea urâtă

Era o minunăție de loc, nu alta! Soarele lumina cu razele sale orbitoare şi colora în auriu lanurile încă verzi de ovăz. Fânul fusese strâns în căpițe, iar pe câmp păşea agale pe picioroangele sale roşii o barză. Vorbea singură în egipteană, limbă învățată de la maică-sa. De jur împrejurul ogoarelor şi păşunilor se întindeau cât vezi cu ochii păduri dese, presărate pe alocuri cu heleşteie adânci. Nici vorbă, era un loc de toată frumusețea.

Sus, chiar în bătaia soarelui, se ridica un conac vechi de când lumea. Era înconjurat de un şanț adânc, plin cu apă. De la zidurile lui şi până la mal creşteau nişte brusturi atât de mari şi de încâlciți, încât un copil ar fi putut uşor să stea în picioare fără să-l vadă cineva. În hățişul acela era o linişte şi o sălbăticie ca în codru, iar în locul cel mai dosit şedea în cuibar, clocindu-şi ouăle, o rață. Clocea cam de multişor, încât sărmana de ea obosise de-a binelea şezând aşa nemişcată. Unde mai pui că n-o vizita aproape nimeni, suratele ei preferând să înoate în apa din şanț, decât să vină la ea în locul acela întunecos să pună țara la cale.

Mai trecu ceva vreme şi ouăle au început să crape unul după altul. Boboceii de rață prinseră viață şi se iteau din găoacele lor piuind subțirel „mac-mac!"

– Mac-mac! le răspunse rața şi atunci boboceii începură să măcăie pe întrecute, uitându-se totodată cu mirare la frunzişul

verde de deasupra lor. Mama îi lăsă să se uite în voie, căci ştia că verdele face bine la ochi.

– Ce mare e lumea! se minunară boboceii, care stătuseră până atunci înghesuiți în găoacele lor strâmte.

– Credeți voi că asta e toată lumea? le zise rața-mamă. Să ştiți că lumea e mult mai mare şi se întinde până hăt departe, dincolo de grădină şi chiar de ogoarele preotului, dar până acolo n-am ajuns nici eu. Ei cum, ați ieşit cu toții din ouă? întrebă rața ridicându-se din cuibar. Ba nu! Iată un ou încă întreg. Şi-i cel mai mare. Cât mai are de gând să zăbovească bobocelul cela înăuntru? Că mie zău mi-a cam plesnit răbdarea!

N-avu însă încotro şi se aşeză din nou în cuibar.

– Ce mai faci? o întrebă o rață bătrână care tocmai venise s-o vadă.

– Iaca, mai am un bobocel care nu vrea să iasă din ou, deşi i-am pus la clocit pe toți odată, răspunse cloşca. Vezi ce mândrețe de bobocei am scos! Seamănă leit cu tatăl lor, iar fluşturaticul de el nici n-a catadicsit măcar să vină să-i vadă.

– Lasă-mă să văd şi eu oul cela care nu vrea să crape, zise bătrâna. Te pomeneşti că-i un ou de curcă. Am pățit-o şi eu odată aşa cu un pui de curcă şi am avut numai necazuri cu el, căci curcile se tem de apă. Nu puteam nicicum să-l bag în baltă. Măcăiam de dădea sufletul din mine, dar ce folos, şedea pironit locului. Ia să mă uit mai bine. Da, negreşit, e un ou de curcă. Lasă-l şi tu în voia Domnului şi învață-i mai bine pe ceilalți bobocei să înoate!

– Nu, am să-l mai clocesc puțin, zise cloşca. I-am clocit atâta, am să mă mai chinui puțin ca să-i dau viață şi lui.

– Dacă n-ai altceva ce face, spuse rața cea bătrână şi plecă.

În cele din urmă crăpă şi oul cel mare şi din el se rostogoli un bobocel. Dar ce mare şi urât era!

Rața se uită cu luare-aminte la el. Că mare mai e! Cogeamite rățoi. Şi nu seamănă deloc cu ceilalți! Să fie totuşi un pui de curcă?

Rămâne de văzut. Deşi, vrea nu vrea, o să-l bag în apă chiar dacă va trebui să-l împing cu de-a sila.

A doua zi, vremea era la fel de frumoasă. Frunzele brusturilor străluceau sub razele fierbinți ale soarelui. Rața se duse cu toată familia la baltă.

Pleosc! şi rața se pomeni în apă. De acolo făcu „mac-mac!”, îndemnând boboceii s-o urmeze, şi, unul câte unul, toți o urmară. La început, apa le venea până peste căpşoarele galbene şi pufoase, dar ei ieşeau repede

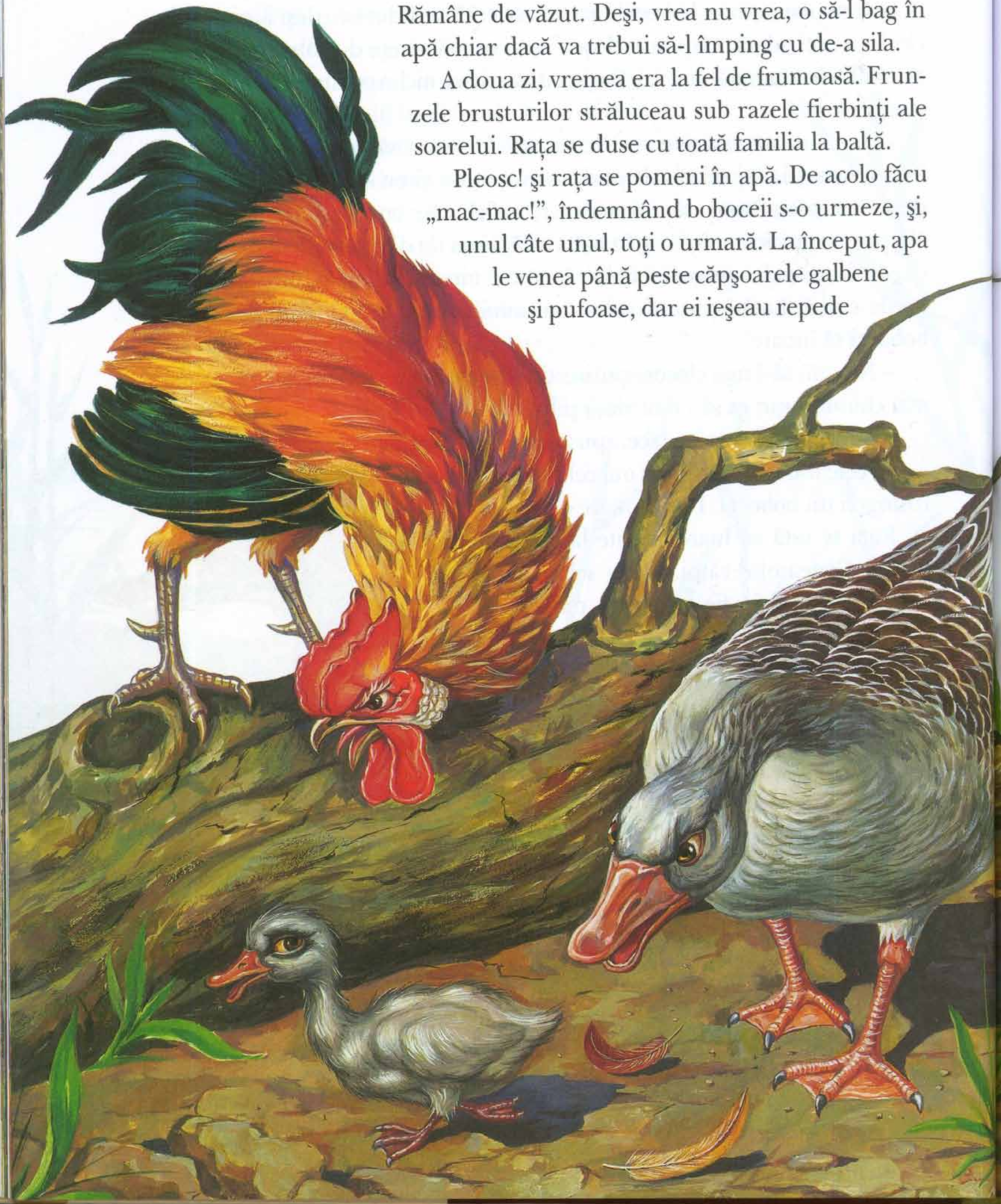

deasupra şi înotau de minune, lopătând de zor cu picioruşele lor roşii. Bobocelul cel mare, cenuşiu şi urât nu rămânea în urma celorlalți.

„Nu, nu poate fi pui de curcă, îşi zise rața în sinea ei. Uite ce bine lopătează cu lăbuțele şi ce drept se ține! E copilul meu şi, la o adică, dacă te uiți mai bine la el, nici nu e atât de urât!" Mac-mac! îşi chemă ea boboceii. Hai, mai iute, după mine. O să vă arăt lumea, o să vă duc şi în curtea rațelor, numai să vă țineți aproape, ca nu care cumva să vă calce cineva şi – principalul – păziți-vă de pisică!

Şi aşa ajunseră în curtea rațelor. Acolo însă, ce să vadă? Două familii de rațe se ciondăneau aprig pentru un cap de țipar, pe care până la urmă l-a păpat pisica.

– Vedeți cum e lumea asta! zise cu năduf rața, căci nici ea nu s-ar fi dat în lături să se înfrupte din capul de țipar. Țineți-vă bine pe picioruşe, le spuse ea boboceilor, măcăiți cum se cuvine şi aplecați-vă căpşoarele cu respect în fața bătrânei rațe de colo! E rața cea mai de soi de pe aici. E de viță spaniolă, de aceea e atât de grasă şi de mândră. Are o pieliță roşie în formă de inel în jurul lăbuțelor, vedeți ce bine îi stă! Asta-i ceva nemaipomenit de frumos şi totodată cel mai înalt semn de noblețe de care se poate învrednici o rață. Se vede de la o poştă că e o rață deosebită şi trebuie

să fie respectată de toată lumea, orătănii sau oameni. Mac-mac! Şi nu vă țineți lăbuțele aşa lipite una de alta! O rățuşcă bine-crescută trebuie să-şi țină picioruşele mai depărtate, la fel ca mama şi tata. Uite-aşa! Acum, aplecați-vă căpşoarele şi spuneți „mac!"

Cloşca le tot dădea lecții de bună purtare, iar boboceii făceau întocmai cum erau învățați, deşi tot nu le-au intrat în voie rațelor vârstnice.

– Na-ți-o bună! Nu eram destule aici, că au venit şi astea pe capul nostru. Şi bobocul cela uite cât e de mare şi de urât. Să-i piară şi urma de aici!

Zicând astea, o rață se repezi şi-l ciupi pe bobocelul cenuşiu de ceafă.

– Lasă-l în pace! zise rața-mamă. Nu ți-a făcut niciun rău!

– Nu mi-a făcut, ai dreptate, dar e atât de mare şi de caraghios, că trebuie gonit de aici, făcu rața cea rea.

– Ai nişte copii tare drăgălaşi, zise rața cea bătrână cu pieliță roşie la picior. Toți sunt frumuşei, în afară de cel cenuşiu, care nu-i de soi. Dacă s-ar putea, ar trebui făcut din nou.

– Ştiți bine că aşa ceva nu este cu putință, îi răspunse rața-mamă. Nu arată încă prea bine, dar e bun la inimă. Şi înoată nu mai rău decât ceilalți, ba chiar aş zice că mai bine. Cred că, pe măsură ce are să crească, va deveni tot mai arătos, ba nici nu va fi din cale afară de mare. Găoacea era tare strâmtă şi el a crescut mai mult decât trebuie, de aceea e cam colțuros deocamdată. Şi rața îi netezi cu gingăşie pufuşorul. Şi-apoi este rățoi, aşa că nu contează prea mult cum arată. Eu zic că o să fie voinic şi o să răzbească în viață.

– Ceilalți bobocei sunt tare drăgălaşi! o ținu una şi bună rața cea bătrână. Simțiți-vă aici ca acasă şi, dacă găsiți vreun cap de țipar, nu uitați să mi-l aduceți mie.

Şi aşa rămase rața cu boboceii în curte, care deveni de atunci casa lor. Numai sărmanul boboc cenuşiu, care ieşise ultimul din ou, era ciupit, bătut şi batjocorit de rațele din curte, ba chiar şi de găini. „E prea mare şi pocit din cale afară", ziceau toate orătăniile, iar cocoşul, care se credea împărat fiindcă avea pinteni la picioare, se năpustea asupra bobocului umflându-şi aripile aidoma unor pânze de corabie în care suflă vântul în rafale. Se mai şi zborşea pe deasupra, iar creasta i se înroşea ca para focului.

Aşa trecu prima zi, dar apoi a fost şi mai rău. Toți îl goneau pe bobocel, chiar şi frații şi surorile îi spuneau cu mânie: „Mânca-te-ar pisica, pocitanie nesuferită!" Iar mamă-sa adăugă cu necaz: „Poate-i mai bine să pleci în lumea largă!" Rațele şi găinile îl ciupeau, iar fata care hrănea orătăniile a dat în el cu piciorul.

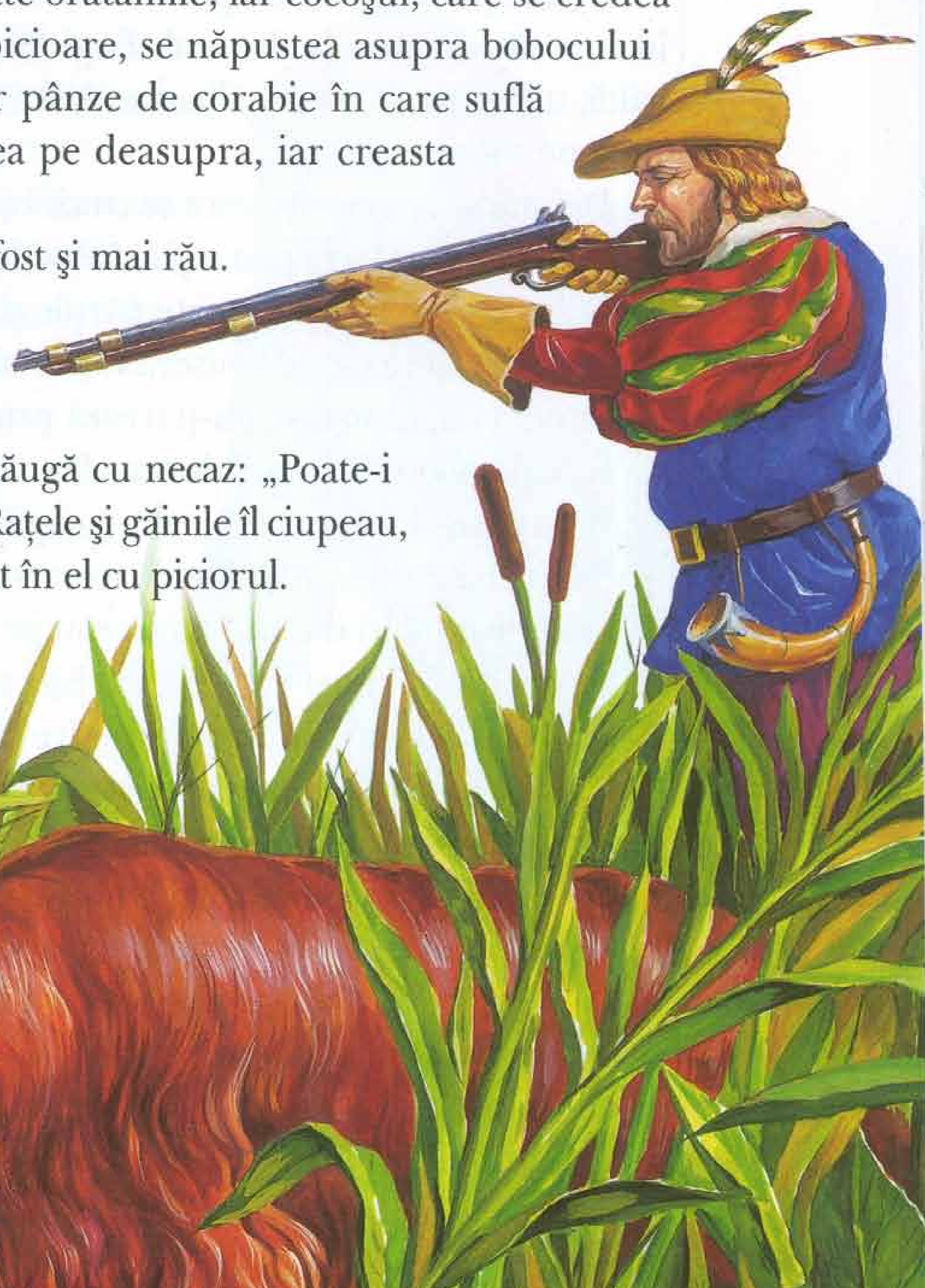

În cele din urmă, bobocelul n-a mai putut răbda, a străbătut în fugă curtea şi a sărit peste gard! Păsărelele speriate au zburat care încotro din tufişuri.

„S-au speriat de mine pentru că sunt urât!" îşi zise bobocelul şi alergă înainte fără să aleagă drumul. Fugi fără oprire până când se pomeni în baltă, unde trăiau rațele sălbatice. Aici a stat toată noaptea. Obosise şi îi era greu pe suflet.

Dimineață, rațele sălbatice se treziră şi, văzând bobocelul, se zgâiră la el.

– Ce fel de arătare mai e şi asta? se întrebară.

Bobocelul se răsuci în toate părțile şi le salută, cum putu mai bine.

– Tare urât mai eşti! spuseră rațele sălbatice. Dar, la urma urmei, nouă puțin ne pasă, numai să nu-ți treacă prin cap să te înrudeşti cu noi!

Bietul bobocel! Numai de asta nu-i ardea! Măcar de l-ar lăsa să stea cu ele în stufăriş şi să-şi stingă setea cu apă sălcie de baltă.

Stătu acolo două zile. După aceea veniră în zbor doi gâscani sălbatici. Ieşiseră de curând din ou şi o făceau pe vitejii.

– Ascultă, frățâne! strigară ei. Eşti atât de caraghios, încât zău că ne placi! Vrei să zbori cu noi, să fii pasăre călătoare? Aici, în apropiere, în altă baltă, sunt nişte gâsculițe sălbatice foarte frumuşele, toate-s domnişoare şi pot spune „ga-ga"! Cu urâțenia ta, chiar c-ai să le dai gata!

Pac! Pac! răsună deodată deasupra bălții, şi cei doi gâscani căzură morți în stufăriş; apa se înroşi de sânge.

Pac! Pac! se auzi din nou, şi un cârd de gâşte sălbatice se ridică din stuf. Şi iar răsunară împuşcături. Era o vânătoare în toată regula! Vânătorii înconjuraseră balta din toate părțile; unii stăteau cocoțați chiar pe crengile copacilor care se întindeau deasupra apei. Fumul albăstriu al prafului de puşcă plutea ca un nouraş şi se împrăştia deasupra bălții. Ogarii săriră în apă, ştiobâlc! înaintând prin stufăriş. De spaimă, bietul bobocel era mai mult mort decât viu. Dădu să-şi ascundă capul sub apă, când, deodată, chiar în fața lui răsări un câine mare şi fioros, cu limba scoasă şi ochii

lucind de răutate. Se uită la bobocel, rânji arătându-şi colții ascuțiți şi – pleosc! pleosc! – o luă la goană mai departe.

„Slavă Domnului! oftă bobocelul şi-şi trase sufletul. Se vede că sunt aşa de urât, încât nici câinele nu vrea să mă mănânce."

Încremeni în timp ce alicele şuierau zănatice prin stufăriş, iar văzduhul se cutremura de pocnete de armă.

Abia pe la amiază împuşcăturile încetară, dar încă multă vreme bobocelul nu îndrăzni să se clintească din loc. După câteva ore de aşteptare, îşi luă inima-n dinți, se ridică, privi cu băgare de seamă în jur şi o luă din loc peste câmpuri şi lunci. Numai că între timp se stârnise o furtună. Vântul sufla cu atâta putere, încât abia se mai ținea pe picioare.

La căderea nopții ajunse la o cocioabă. Era atât de dărăpănată, încât stătea să cadă, dar, neştiind nici ea singură pe care parte să se răstoarne, rămânea încă în picioare.

Vântul era atât de năprasnic, încât bobocelul se văzu nevoit să se sprijine de cocioabă ca să nu fie luat pe sus. Deodată, observă că uşa cocioabei era ieşită dintr-o țâțână şi atârna pe o parte, încât ar fi putut să se strecoare cu uşurință pe acolo înăuntru. Aşa şi făcu.

În cocioabă locuia o babă cu pisica şi găina ei. Pisica torcea şi îşi arcuia spinarea, scoțând scântei când îi frecai în răspăr blănița mătăsoasă. Găina avea picioruşe subțiri şi scurte. Făcea nişte ouă minunate şi băbuța o iubea ca pe o fiică.

Dimineața, l-au zărit pe bobocel în cămară. Pisica a început să pufnească furios, iar găina să cotcodăcească cât o țineau bojocii.

– Cine-i? întrebă baba şi se uită în jur. Dar cum avea vederea slabă, i se păru că bobocelul e o rață mare şi grasă care se rătăcise.

– Mare noroc pe capul meu! zise ea. Acum o să am şi ouă de rață. Numai de n-ar fi rățoi. Ei, dar nu-mi rămâne decât s-o pun la încercare!

Şi bobocelul a fost pus la încercare timp de trei săptămâni, dar nici pomeneală de ouă.

Adevărații stăpâni în casă erau pisica şi găina, şi amândouă spuneau când vorbeau despre sine: „Noi şi lumea!" Îşi închipuiau că jumătate din lume sunt ele, ba mai mult, că sunt jumătatea cea mai bună! Bobocelul îndrăzni să spună că în această privință ar putea fi şi alte păreri, dar găina şi pisica săriră ca arse.

– Poți să faci ouă? întrebă găina.

– Nu! răspunse bobocelul.

– Atunci ține-ți pliscul!

Iar pisica îl întrebă:

– Poți să-ți arcuieşti spinarea, să scoți scântei şi să torci?

– Nu.

– Atunci ține-ți gura când vorbesc alții mai deştepți ca tine!

Bobocelul se ghemui abătut într-un colț. Îşi aminti deodată de aerul curat de afară, de lumina blândă a soarelui. I se făcu un dor nestăvilit de apă şi ar fi vrut tot atunci să sară în baltă şi să înoate. Nu se putu stăpâni şi îi spuse toate astea găinii.

– Eşti în toate mințile? îl întrebă ea. N-ai ce face, de-aia îți vin în cap tot felul de prostii. Fă ouă sau toarce, şi atunci ai să vezi cum îți trec aiurelile!

– Dar e aşa de plăcut să pluteşti pe apă! zise bobocelul. Să te scufunzi şi să ajungi cu capul în apă până la fund!

– Ți-ai găsit şi tu plăcere! zise găina. Ai înnebunit de-a binelea! Întreab-o şi pe pisică, care-i cea mai înțeleaptă dintre toate pisicile, dacă îi place să înoate sau să se cufunde în apă. Despre mine, nici nu mai vorbesc! Întreab-o, până la urmă, şi pe bătrânica noastră,

care-i cea mai deşteaptă fiinţă de pe lume! Şi ai să vezi dacă îi place să înoate sau să se bage cu capul în apă până la fund!

– Voi nu mă înțelegeți! oftă bobocelul.

– Dacă nici noi nu te înțelegem, atunci cine oare să te mai înțeleagă?! Nu cumva ai vrea să fii mai deştept decât pisica şi decât stăpâna noastră, ca să nu mai zic de mine? Nu mai îndruga la prostii şi mulțumeşte-i Domnului pentru tot binele ce ți-am făcut! Nu ți-e de ajuns că ai un adăpost, stai la căldurică şi, pe deasupra, poți să înveți atâtea lucruri folositoare de la noi. Dar tu eşti un bobocel plin de ifose şi n-am ce discuta cu tine! Trebuie să-mi dai crezare, eu îți vreau numai bine, de aceea îți spun totul pe şleau, căci aşa fac prietenii adevărați. Învață să faci ouă sau să torci şi să scoți scântei!

– Ba eu cred că am să plec iar în lumea largă, răspunse bobocelul.

– Călătorie sprâncenată! strigă atunci găina scoasă din răbdări.

Şi bobocelul plecă. Înotă cât îi pofti inima, se scufundă în apă, dar toți cei din jur continuau să râdă de el, spunând că-i urât rău!

Veni toamna. Frunzele din copaci se îngălbeniră şi se uscară; vântul le smulgea şi le învârtejea prin văzduh. Se făcea tot mai frig. Norii erau grei de atâta grindină şi fulgi de zăpadă. Pe gard stătea cocoțat un corb şi croncănea de frig. Brrr! Înghețai numai auzindu-l! Zile rele ajunsese bietul bobocel!

Într-o seară, pe când soarele tocmai asfințea, de dincolo de pădure apăru un cârd de păsări mari şi minunate. Bobocelul nu mai văzuse niciodată păsări aşa de frumoase. Aveau pene albe ca zăpada şi gâturi lungi şi grațioase. Era un cârd de lebede. Scoțând sunete ascuțite şi bătând din aripile lor mari, porniră din luncile înghețate spre țările calde, dincolo de marea albastră. Se înălțară în tării, iar sărmanul bobocel fu cuprins de o nelinişte ciudată. Se răsuci în apă ca un titirez, întinse gâtul şi scoase nişte sunete atât de neobişnuite, încât se sperie de propriul glas. Nu-şi putea lua ochii de la acele păsări minunate şi fericite şi,

când nu le mai zări, se cufundă în apă, ieşi din nou la suprafaţă şi multă vreme nu-şi putu veni în fire. Nu ştia ce fel de păsări sunt acelea, nu ştia încotro au zburat, dar se simţea atras de ele mai mult ca de orice altă fiinţă. Nu le invidia câtuşi de puţin: cum şi-ar fi putut închipui că va ajunge vreodată atât de frumos?! Bietul bobocel ar fi fost foarte mulţumit dacă măcar raţele l-ar fi primit printre ele şi nu l-ar fi alungat.

Veni şi iarna cea friguroasă. Bobocelul trebuia să înoate fără încetare, ca să nu îngheţe apa în jurul lui, dar, cu fiece noapte, copca în care înota se făcea tot mai mică. Era ger şi gheaţa se tot strângea în jurul lui.

Bobocelul era nevoit să dea mereu din lăbuțe. Până la urmă, obosit peste măsură, nu mai putu să se mişte şi fu prins între sloiurile de gheață.

În zorii zilei, trecu pe acolo un țăran. Văzu bobocelul înghețat, sparse gheața cu sabotul, luă pasărea şi o duse acasă mai mult moartă decât vie, s-o arăte nevestei. Acolo, încălzindu-se, bobocelul îşi veni în fire.

Copiii vrură să se joace cu el, dar bobocelul crezu că vor să-i facă vreun rău. Se zbătu de spaimă şi nimeri drept în donița cu lapte, răsturnând-o. Surprinsă, femeia scoase un țipăt, iar bobocelul se sperie şi mai tare, sări în putineiul cu unt, iar de acolo – în banița cu făină. Vai de capul lui cum arăta!

Femeia se luă cu vătraiul după el, copiii alergau din urma lui, împiedicându-se unul de altul, hohotind şi țipând. Bine că uşa era deschisă şi bobocelul o zbughi afară, zbură printre tufişuri până căzu sleit de puteri în zăpadă. Zăcu acolo multă vreme, aproape în nesimțire.

Ar fi mult prea trist şi dureros să povestim despre toate necazurile şi suferințele pe care le-a avut de îndurat bobocelul în acea iarnă geroasă.

Când soarele încălzi din nou pământul cu razele sale blânde, el se afla în baltă, ascuns în stufăriş. Ciocârliile începură iar să cânte. Venise primăvara!

Bobocelul îşi întinse aripile şi simți deodată că ele crescuseră devenind mult mai puternice ca înainte. Îşi luă zborul şi nici nu apucă să se dezmeticească bine, că se pomeni într-o grădină mare, cu meri înfloriți. Pe marginea lacului creşteau tufe de liliac. Ciocârliile cântau melodios. Ce frumos era aici! Mirosea a primăvară!

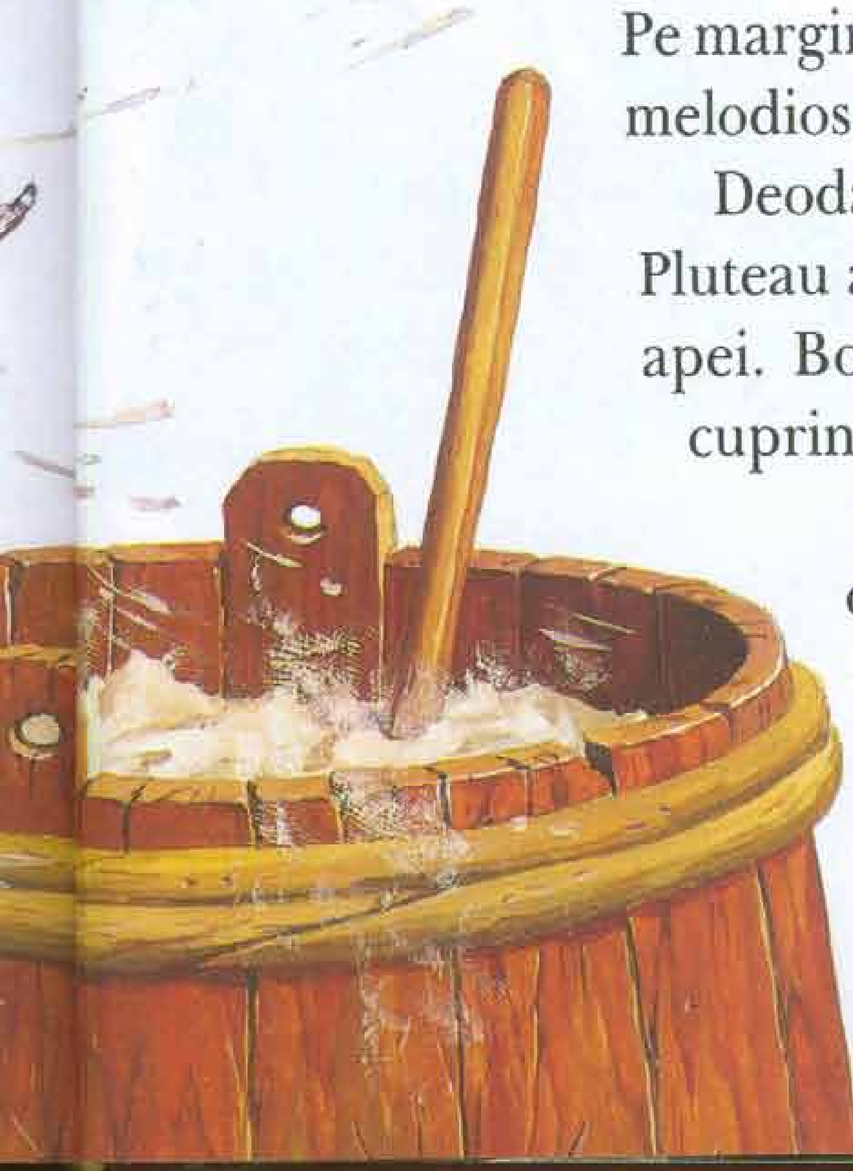

Deodată, dintre trestii ieşiră trei lebede albe, minunate. Pluteau atât de lin şi de uşor, încât părea că lunecă pe fața apei. Bobocelul recunoscu aceste păsări frumoase şi fu cuprins de o tristețe ciudată, răvăşitoare.

„Am să mă duc la păsările astea mărețe. Probabil că au să mă ciupească până la sânge pentru că sunt aşa de urât şi îndrăznesc să mă apropii de ele.

Dar nu-mi pasă! Mai bine să mor de loviturile lor decât să mă ciupească rațele şi găinile, să-mi dea cu piciorul fata care hrăneşte păsările sau să sufăr de frig şi de foame toată iarna!"

Şi se avântă pe apă, lopătând către frumoasele lebede care, văzându-l, fâlfâiră din aripi şi se îndreptară spre el.

– Dacă aşa mi-i soarta, omorâți-mă! zise bietul boboc şi-şi plecă resemnat capul deasupra apei, aşteptându-şi sfârşitul.

Când colo, îşi văzu oglindit în apa limpede propriul chip. Dar acum nu mai era un bobocel cenuşiu şi urât; se transformase într-o lebădă albă şi frumoasă. După cum se vede, nu contează că vii pe lume într-un cuib de rață, important e ca oul din care ieşi să fie de lebădă.

Acum nu-i mai părea rău de toate necazurile şi de suferințele îndurate, căci cu atât mai mare era fericirea pe care o încerca. Iar lebedele cele mari pluteau în jurul ei şi o mângâiau drăgăstos cu ciocurile lor roşii.

Atunci, în grădină veniră în fugă câțiva copii. Începură să arunce lebedelor firimituri de pâine şi boabe de porumb, iar cel mai mic strigă:

– A mai venit una! Una nouă!

Ceilalți îi ținură isonul:

– Da, încă una! Una nouă!

Bătând din palme şi țopăind de bucurie, copiii alergară acasă să le spună vestea părinților. Apoi se întoarseră aruncând din nou în apă firimituri de pâine şi cozonac. Şi copiii, şi părinții o țineau într-un glas:

– Lebăda care a venit acuma e cea mai frumoasă! Este atât de tânără şi de drăgălaşă!

Şi lebedele cele bătrâne se închinară în fața ei. Iar lebăda cea tânără se fâstâci cu totul şi îşi ascunse capul sub aripă. Nu ştia ce să facă. Era nespus de fericită, dar nu şi mândră, căci o făptură cu inima bună este întotdeauna modestă. Îşi aminti de vremea când toți îşi băteau joc de ea, iar acum ziceau că e cea mai frumoasă dintre lebede! Chiar şi liliacul îşi apleca spre ea crenguțele plăcut mirositoare, iar soarele zâmbitor răspândea atâta căldură în jur. Lebăda îşi întinse aripile, îşi înălța gâtul şi spuse înduioşată:

– Pe când eram doar o rățuşcă urâtă şi nenorocită, nici nu mi-am putut închipui că voi ajunge atât de fericită!

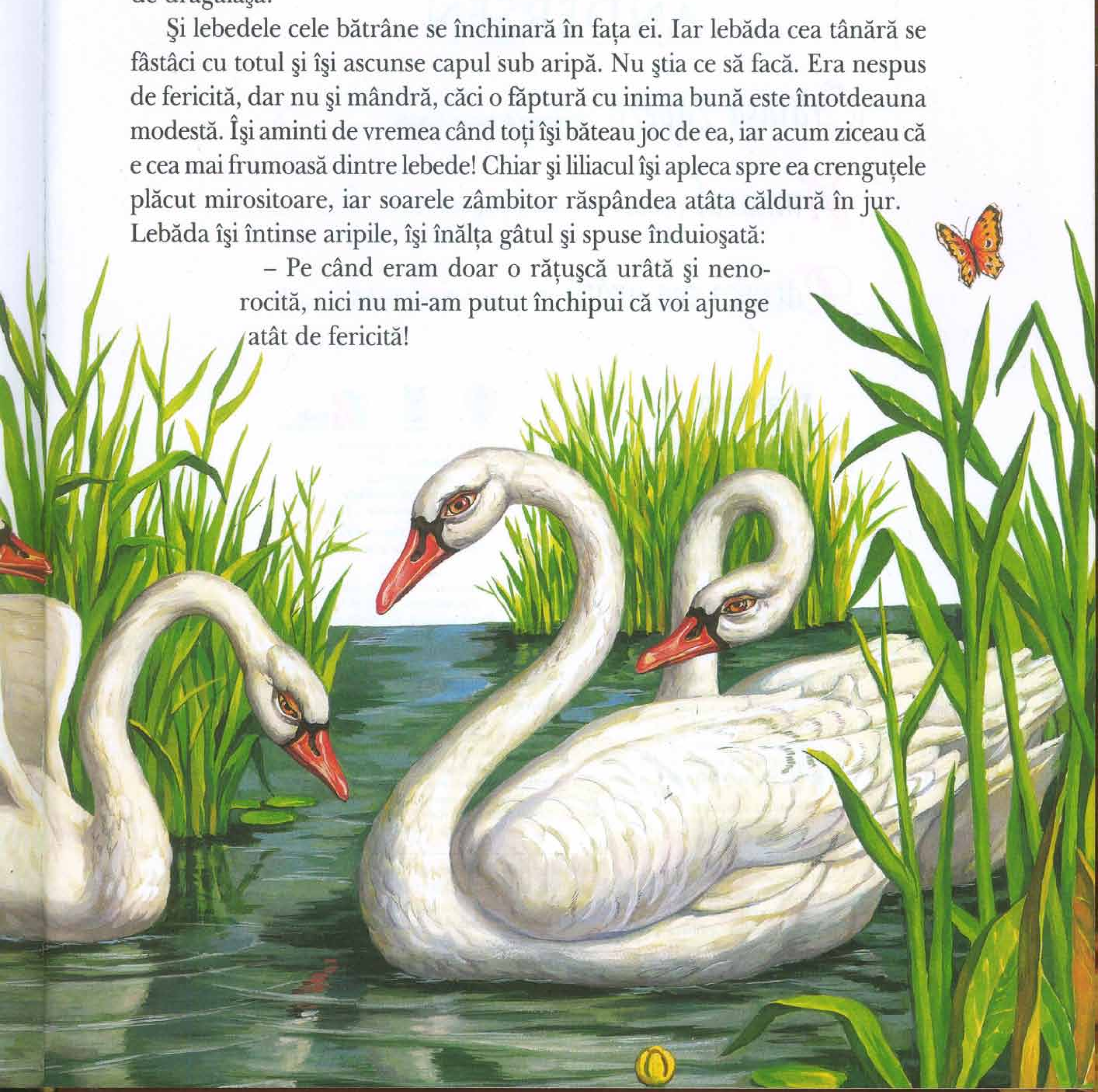

CELE MAI FRUMOASE POVEȘTI

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Crăiasa Zăpezii *(Traducere de Justina Bandol)* 3

Amnarul *(Traducere de Constantin Dragomir)* 45

Rățușca cea urâtă *(Traducere de Justina Bandol)* 55

JURNALUL NATIONAL

Director general *Marius Tucă*
Director executiv *Sorin Stoian*
Director marketing *Marius Tudosiei*
Piața Presei libere, nr.1,
Corp D, etaj VIII, București, Sector 1,
tel.: 021 3182037; fax: 021 3182035
E-mail: editura.jurnalul@jurnalul.ro

LITERA®

Copyright © Ilustrații, Rosman
Ilustrații: *E. Lopatina, L. Koroev*
Copyright © Traducere, adaptare, copertă și machetă, Litera, 2009
Toate drepturile rezervate

O. P. 53; C.P. 212, sector 4,
București, România
tel./fax 021 3196390; 021 3196393
E-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe
www.litera.ro

Editor: *Vidrașcu și fiii*
Concepția seriei: *Vladimir Zmeev*
Operator copertă: *Vladimir Cravcenco*
Macheta și prepress: *Eduard Toacă*
Redactor: *Andrei Grumeza*
Corector: *Valentina Tifin*

Tipărit la G. Canale, România

CD AUDIO

Radio România

Hans Christian Andersen
Amnarul – 19:00
Petre Ispirescu
Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte – 28:26

Copyright © Electrecord.
Toate drepturile rezervate

Amnarul
Traducere: *Al. Philippide*
Dramatizare: *Gh. Ștefan*
Regie artistică: *C. Munteanu*
Distribuție: *Dinu Ianculescu (Povestitorul); Sandu Sticlaru (Soldatul); Victoria Mierlescu (Baba); George Buznea (Sluga); Mircea Basta (Câinele); Liliana Păpusoiu (Fata Împăratului); Sorin Gabor (Împăratul).*

Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte
Dramatizare: *C. Gruia*
Regie artistică: *C. Munteanu*
Distribuție: *Ion Caramitru (Făt-Frumos); Mircea Basta (Împăratul); Cristina Tacoi (Împărăteasa); Maria Voluntaru (Gheonoaia); Victoria Mirlescu (Scorpia); Rodica Suciu (Zâna cea mică); Lucia Mureșan (Zâna cea mare); Mihai Heroveanu (Calul); Sandu Sticlaru (un drumeț); Maria Dichter (un copil).*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ANDERSEN, HANS CHRISTIAN
Crăiasa Zăpezii / Hans Christian Andersen; trad.: Justina Bandol, Constantin Dragomir. – București: Litera Internațional, 2009
ISBN 978-973-675-725-9
I. Bandol, Justina (trad.); II. E. Lopatina, L. Koroev (ilust.)
821.113.4-93-34=135.1

H. C. ANDERSEN

CRĂIASA ZĂPEZII

FRAȚII GRIMM

CENUȘĂREASA

CHARLES PERRAULT

FRUMOASA DIN PĂDUREA ADORMITĂ

W. HAUFF

INIMĂ DE PIATRĂ

E.T.A. HOFFMANN

SPĂRGĂTORUL DE NUCI ȘI REGELE ȘOARECILOR

ION CREANGĂ

CAPRA CU TREI IEZI

JURNALUL NATIONAL

LITERA

Află mai mult pe:

www.litera.ro

ISBN 978-973-675-725-9

9 789736 757259